

Vem får mest bistånd per capita? –
En studie av sambandet mellan mottaget
bistånd per capita och demokrati i
utvecklingsländer, 1991 – 2016.

Monykuany, John Gweal Nhial

013894520

Helsingfors Universitet

Svenska Social och Kommunalhögskolan

Magisterprogrammet i samhällsvetenskaper

Statskunskap

Magisteravhandling

Våren 2021

Arbetets titel: Vem får mest bistånd per capita? – En studie av sambandet mellan mottaget bistånd per capita och demokrati i utvecklingsländer, 1991 – 2016.

Sidantal: 64

Nyckelord: Demokrati, utveckling, bistånd, ekonomi

Sammandrag

I och med kalla krigets slut och Sovjetunionens kollaps år 1991 uppstod en ny maktbalans i världen, när rika och demokratiska länder fick allt större inflytande på utvecklingsländers ekonomi och politik. Att främja demokrati och gott styre, även i utvecklingsländerna, blev under de påföljande åren viktigt för de länder och multilaterala aktörer i Väst som gav bistånd.

Avhandlingen granskar sambandet mellan bistånd och demokrati under tidsperioden 1991 – 2016 i syfte att bidra till de teorier som tidigare sökt förklara sambandet. Med avstamp i tolkningar av moderniseringsteorin och teorier om hur bistånd kan underlätta demokratiska ledares chanser att lyckas, argumenteras att biståndsgivarländer genom att ge bistånd till demokratiska utvecklingsländer ytterligare kan stärka demokratin. På basis av dessa argument koncentrerar sig forskningsfrågorna och hypoteserna på om det funnits ett positivt samband mellan demokrati och hög nivå av bistånd.

Data för demokrati samlades in från Freedom House och data för bistånd per capita från Världsbanken, vars data baserar sig på OECD:s statistik. Variablerna utformades av paneldata, vilka modifierades på olika sätt för de respektive analysmetoderna. Tidsperioden är indelad i fem tidsnedslag och populationen är 121 utvecklingsländer. Spearmans korrelationsanalys valdes för att metoden på ett enkelt sätt visar icke-linjära samband mellan två variabler. χ^2 -metoden valdes för den kompletterande analysen eftersom den visar samband mellan variabler indelade i kategorier och kompletterar korrelationsanalysen väl.

Båda analysmetoderna bekräftar att det för hela tidsperioden finns ett positivt samband mellan hög nivå av bistånd per capita och demokrati. För enskilda tidsnedslag under de undersökta åren finns det ett samband åren 1991, 1996, 2001 och 2006, men inte ett med båda analysmetoderna bekräftat samband åren 2011 och 2016. 16 länder har under hela tidsperioden varit både demokratiska och fått mycket bistånd vid varje tidsnedslag. Då utvecklingsländerna med χ^2 -analys undersöks i kategorier med tre nivåer på varje variabel framträder resultat som stöder korrelationsanalysen, förutom för de två sista tidsnedslagen.

Avhandlingen bekräftar att länder som varit demokratiska under hela tidsperioden får mest bistånd och att demokratiska utvecklingsländer får mer bistånd än auktoritära. Den första hypotesen, enligt vilken det finns ett positivt samband mellan demokrati och bistånd, bekräftas av analysen. Den andra hypotesen, enligt vilken det borde ha funnits ett samband under alla tidsnedslag, förkastas på grund av de två sista tidsnedslagens avvikande resultat. Den tredje hypotesen, enligt vilken sambandets styrka varierar för olika tidsnedslag, bekräftas. Studien visar de stora trenderna för sambandet mellan bistånd och demokrati efter kalla kriget, men kan inte på ett uttömmande sätt förklara orsakerna till dessa, trots att de förklarande teorierna delvis understöder avhandlingens resultat.

Innehåll

1. Inledning	5
1.1 Introduktion	5
1.2 Nyckelbegrepp.....	6
1.2.1 Demokrati	6
1.2.2 Bistånd	7
1.3 Disposition.....	9
2. Tidigare forskning	9
2.1 Demokrati och bistånd, 1990-talet till nutid.....	9
2.2 Sambandet mellan demokrati och bistånd	11
2.3 Sammanfattning.....	13
3. Teori.....	14
3.1 Moderniseringsteorin.....	14
3.1.1 Bistånd, tillväxt och demokrati	15
3.2 Hur bistånd påverkar ledares tid vid makten	17
3.3 Sammanfattning.....	20
4. Problemformulering och forskningsfrågor	20
5. Material och Metod.....	22
5.1 Population, tidsperiod data och variabler	22
5.2 Metod.....	26
5.2.1 Korrelationsanalys	26
5.2.2. χ^2 – metoden.....	28
6. Analys och resultat	29
6.1 Beskrivande statistik.....	29
6.2 Sambandsanalys: Spearmans korrelationsanalys, modell 1	32
6.2.1 Resultat, modell 1	33
6.3 Spearmans korrelationsanalys, modell 2	34
6.3.1 Beskrivande statistik och spridningsdiagram, alla tidsnedslag.....	34
6.3.2 Resultat, modell 2	39
6.4 Kompletterande sambandsanalys: χ^2 -metoden	40
6.4.1 Modell 1	40
6.4.2 Modell 2.....	43
6.5 Diskussion	48
6.5.1 Sammanfattning av analysen	49

6.5.2 Slutsatser.....	52
7. Avslutning.....	55
Källor	58
Appendix: DAC List of ODA Recipients Effective for reporting on 2014, 2015, 2016 and 2017 flows.....	63

1. Inledning

1.1 Introduktion

Från 1990-talet till början av 2000-talet ökade både mängden bistånd till utvecklingsländer och antalet demokratiska länder bland utvecklingsländerna i världen. Slutet på kalla kriget och Sovjetunionens kollaps år 1991 innebar att de västerländska givarländerna, varav den överväldigande majoriteten var demokratier, nu stod för största delen av det bistånd som gick till utvecklingsländer. De stora biståndsgivarna och multilaterala organisationerna för bistånd flyttade under den här tiden fokus från rent teknokratisk utveckling till demokrati och främjande av liberal utveckling i de länder som mottog bistånd. Detta berodde delvis på den minskade konkurrensen i världen mellan den liberala demokratin och andra styrelseskick. Biståndet fick en ny politisk dimension, då det tidigare hade haft främst tekniska och ekonomiska mål. Detta demokratibejakande perspektiv till biståndsgivande har varit hegemoniskt sedan 1990-talet men har på 2010-talet börjat ifrågasättas allt mer.

Orsakerna till att demokratiutveckling blev viktigare för biståndsgivarländerna och -institutionerna på 1990-talet var dels att de demokratiska länderna i väst i och med östblockets kollaps hade fått större förhandlingsmakt gentemot biståndsmottagarländerna än under kalla kriget (Gibson, Hoffman, och Jablonski 2015, s. 324), dels att demokrati och ett marknadsekonomiskt system med fokus på tillväxt ansågs gå hand i hand och tanken att ekonomiskt bistånd som också tog demokratisk utveckling i beaktande kunde främja både demokrati och fria marknader. Tillväxt i ett land har av flera forskare förknippats med utökade politiska friheter för befolkningen (Lipset, 1993; Przeworski och Limongi; 1993, Barro, 1997; Minier, 1998; och Przeworski, 2004 i Zeaiter och Kassem, 2017, abstract). Forskare har inom ramarna för diskussionen om bistånd ställt sig frågan hur demokrati och tillväxt kunde stödas i praktiken och vilka länder det lönar sig för de västliga biståndsgivarländerna att stöda ifall de ville se mottagarländer bli rikare och mer demokratiska.

Ett sätt att skapa grogrund för en stark demokrati, vilket jag redogör för i teorikapitlet, är för givarländer att stöda mottagarländer som redan är demokratiska. Detta argument utgår ifrån antagandet att demokratin kan stabiliseras av tillväxt och att bistånd till demokratier därför är bättre än bistånd till diktaturer. Enligt vissa forskare är sannolikheten att demokratiska länder hålls demokratiska större då de nått en viss inkomstnivå (Przeworski och Limongi, 1997, s. 165). Denna idé är härledd från moderniseringsteorin, som menar att ökad inkomst är en viktig faktor för att länder ska utvecklas mot ett demokratiskt håll (Lipset, 1959, s. 75). Denna teori har varit inflytelserik i västvärlden under stor del av de senaste 60 åren och fick speciellt stor betydelse under 1990-talet, då

demokratin och marknadsekonomin spred sig i världen med en aldrig tidigare skådad fart. Den andra teoretiska utgångspunkten för avhandlingen fokuserar på mottagarländernas ledare. Genom att ge bistånd till länder med demokratiska ledare kan biståndsgivarländer lättare följa upp att deras policyvillkor om till exempel demokratiska reformer följs av mottagarländerna och att resurserna delas mer jämlikt inom länderna än om de skulle ge bistånd till auktoritära stater, där det finns risk att ledarna använder inkomsterna till sina privata ändamål eller att det auktoritära styret förstärks. Bistånd till demokratiska utvecklingsländer kan också bidra till att förlänga demokratin livslängd genom att hjälpa de demokratiska ledarna konsolidera sin position vid makten.

Under de senaste 30 åren har den globala maktbalansen ändrat karaktär och det har haft sin inverkan även på den globala biståndsekonomin. Under 1990-talet togs målet att främja demokrati med som en viktig del av de flesta stora biståndsgivarländernas policy gentemot utvecklingsländerna de stödde. Forskningen kring bistånd och demokrati har inte lyckats komma fram till en enhetlig teori om sambandet mellan demokrati och bistånd i utvecklingsländerna, även om moderniseringsteorin har försökt förklara sambandet mellan begreppen utveckling och tillväxt, vilka är relaterade till biståndets mål.

Därför undersöker jag, i syfte att bidra till de förklaringar som redan finns om ämnet, i denna avhandling sambandet mellan bistånd och demokrati under den på kalla kriget påföljande tidsperioden. Utvecklingen mot biståndsgivande i syfte att stärka både demokrati och tillväxt i utvecklingsländer, samt ökningen både i antalet demokratiska utvecklingsländer och den totala mängden bistånd i världen från början av 1990-talet till början av 2000-talet, kunde indikera att det under denna tid funnits ett samband mellan demokrati och bistånd. Jag väntar mig att detta samband också funnits då vi granskar enskilda år på 1990- och 2000-talen. För att ta reda på om de här antagandena stämmer kommer jag göra en kvantitativ statistisk analys, där både olika tidsnedslag och hela tidsperioden 1991 – 2016 undersöks med hjälp av olika statistiska modeller.

1.2 Nyckelbegrepp

1.2.1 Demokrati

Eftersom demokrati är ett mycket brett och svårdefinierat begrepp avgränsar jag definitionen till de kriterier som Freedom House använder, med fokus på hur väl politiska och medborgerliga fri- och rättigheter fungerar i ett land. Detta därför att mina data för demokrati är tagna från rapporten *Freedom in the World*, inom ramen för vilken Freedom House årligen uppdaterar en databas med

värderingar för demokrati i världens länder. Freedom House använder begreppet frihet istället för demokrati. Frihet, så som organisationen definierar det, är väldigt nära en allmänt godkänd definition av ett fungerande demokratiskt samhälle.

De kriterier för frihet som Freedom House använder erkänns av de flesta forskare vara egenskaper som finns i ett demokratiskt samhälle. Enligt Sen är politiska friheter "...de möjligheter människor har att bestämma vem som ska styra och enligt vilka principer" och de innefattar "...möjligheten att granska och kritisera myndigheter, politisk yttrandefrihet och en press utan censur, friheten att välja mellan olika partier o.s.v. De omfattar de politiska rättigheter som förknippas med demokratier i vidaste mening." (Sen, 2002, s. 57). Enligt många forskare är kriterierna för en "fullständig demokrati": ett pluralistiskt samhälle med konkurrens om makten via val, rättssäkerhet som garanteras av ett självständigt rättsväsende och pressfrihet (Schmitter, 2004 i Kumah och Brazys, 2016, s. 290).

I *Freedom in the World* analyseras hur väl de politiska och medborgerliga fri- och rättigheterna i praktiken förverkligas för befolkningen i världens länder snarare än regeringar och deras prestanda, även om regeringars agerande naturligtvis påverkar hur mycket frihet befolkningen i ett land har. I utvärderingsenkäten som fungerar som grund för *Freedom in the World* finns tre underkategorier för frågor om politiska rättigheter. Dessa är valprocesser, politisk pluralism och deltagande. För de medborgerliga friheterna finns fyra underkategorier: uttrycks- och religionsfrihet, rättigheter för föreningar och organisationer och personlig frihet och individuella rättigheter. Dessa kriterier för frihet stämmer överens med de kriterier för demokrati som presenterades i det föregående stycket och detta bekräftar att frihet enligt Freedom House i hög grad kan likställas med demokrati. *Freedom in the World*-rapportens skapare utgår dessutom ifrån att frihet för befolkningen bäst uppnås i liberala demokratier. Länder som har låga värden för både medborgerliga friheter och politiska rättigheter, vilket indikerar att de är helt fria, kommer i denna studie att räknas som demokratier. (<https://FreedomHouse.org/reports/freedom-world/freedom-world-research-methodology>, hämtat 8.3.2020).

1.2.2 Bistånd

Då bistånd i denna studie nämns, handlar det om officiellt utvecklingsbistånd (Official development assistance eller ODA). Enligt Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) är officiellt utvecklingsbistånd sådant bistånd som kommer från regeringar för att skapa utveckling av ekonomin och välfärden i utvecklingsländer (<http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable->

development/development-finance-standards/official-development-assistance.htm, hämtat 20.10.2020). År 1969 togs begreppet ODA i bruk som en distinktion från andra officiella flöden och kriterierna för ODA skärptes år 1972 (OECD, 2006, DAC in Dates, <http://www.oecd.org/dac/1896808.pdf>, hämtat 25.9.2020). ODA kan ges bilateralt, dvs. direkt från en regering till en annan eller multilateralt, via någon internationell organisation. Biståndet kan vara i form av lån, då åtminstone 25 % av lånet inte behöver betalas tillbaka till givaren. Lån till militära ändamål räknas inte som officiellt utvecklingsbistånd ([Official development assistance \(ODA\) - Net ODA - OECD Data](#), hämtat 20.10.2020). Mellan åren 2008 och 2013 betalades 60 % av DAC-ländernas bistånd via bilaterala kanaler och 25 % av biståndet via multilaterala kanaler (Gulrajani, 2016, s. 60).

OECD-organet Development Assistance Committee (DAC), är den ledande organisationen i världen för givare av bilateralt bistånd och samlar in statistik om OECD-medlemmarnas bistånd. Organisationen upprätthåller en lista på länder som är berättigade till ODA, vilka i den här studien räknas som utvecklingsländer. Mer ingående information om DAC och listan finns i *Metod och material*-kapitlet.

Enligt OECD:s statistik var den totala mängden officiellt utvecklingsbistånd år 1991 60,7 miljarder USD, medan den totala summan år 2016 nådde upp till nästan 158,8 miljarder USD. Den mest dramatiska ökningen skedde mellan åren 2000 och 2014 då den totala mängden bistånd ökade från 48,8 miljarder till 161,5 miljarder USD. (OECD, 2020, <http://bit.ly/2IIRkLc>, hämtat 14.3.2020). Den totala mängden bistånd per capita fördubblades under den undersökta perioden, år 1991 var beloppet 11,3 miljarder USD och år 2016 var det 21,4 miljarder USD. Bistånd per capita räknas ut så att nettomängden av officiellt utvecklingsbistånd i ett land divideras med befolkningsuppskattningen halvårsvis (Eng. mid year population estimates) (<https://data.worldbank.org/indicator/DT.ODA.ODAT.PC.ZS?end=2018&start=1990> hämtat 20.10.2020).

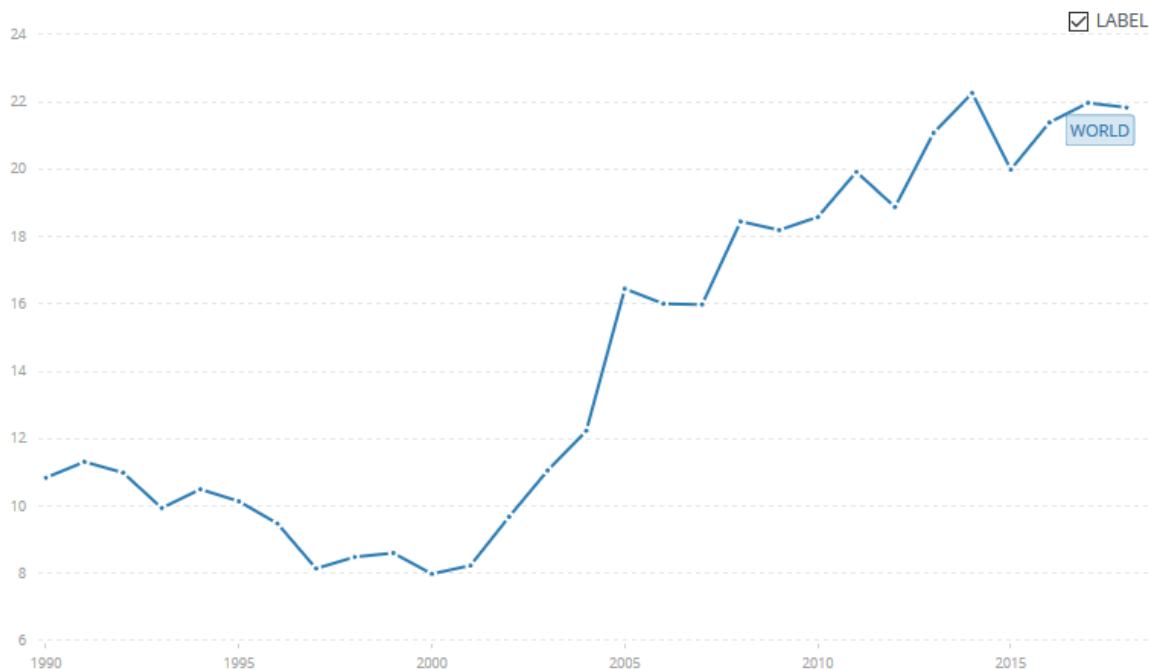

Bild 1: Den totala mängden bistånd per capita i världen under de tre senaste årtiondena i miljarder USD.

Källa: Världsbanken 2021, [Net ODA received per capita \(current US\\$\) | Data \(worldbank.org\)](https://data.worldbank.org/SD/NY.SRVS.CD) hämtat 1.2.2021

1.3 Disposition

Avhandlingen består av 7 delar. I del 2 går jag genom tidigare forskning som granskar resonemang och resultat av studier som sökt förklara sambandet mellan bistånd och demokrati under de senaste 30 åren och tidigare. I del 3 går jag genom den teoretiska grunden för avhandlingen och förankrar mina forskningsfrågor i några relevanta teorier. I del 4 går jag genom forskningsfrågorna och hypoteserna i detalj. I del 5 presenterar jag mitt material och mina metoder. Del 6 handlar om själva analyserna och deras resultat och del 7 är reserverad för slutsatser och reflektion.

2. Tidigare forskning

2.1 Demokrati och bistånd, 1990-talet till nutid

Många studier om demokrati och bistånd med fokus på sista hälften av 1900-talet och ibland även början av 2000-talet, utreder sambandet mellan bistånd och demokratisering eller orsakssambandet mellan bistånd och demokrati, medan färre studier ägnar sig åt att undersöka om det helt enkelt finns en korrelation mellan dessa två. De flesta studierna försöker förklara ett kausalt samband, där det ena orsakar det andra och där demokrati eller demokratisering ofta är beroende variabel. Min studie handlar däremot om att finna just korrelationssambandet mellan demokrati och bistånd.

Jag presenterar i detta kapitel i huvudsak de delar av den tidigare litteraturen som lyfter fram samband mellan demokrati och bistånd och beskriver i huvuddrag dessa samband och varför de indikerar att det kunde finnas en korrelation mellan variablerna. Mitt resonemang bottnar i att eftersom biståndsgivarna har betonat vikten av demokrati och gott styre i utvecklingsländer från och med 1990-talet, kan vi vänta oss att det också funnits en korrelation mellan bistånd och demokrati, så att högre nivåer av bistånd varit korrelerade med mer demokrati under den undersökta tidsperioden.

Jag går i huvudsak genom studier som innehåller demokrati som en av variablerna. Eftersom det finns några begrepp som är besläktade med demokrati nämns också relevanta studier utan en variabel som bär namnet demokrati. Till exempel styre (Eng. governance) och policy är begrepp som har mycket gemensamt med demokrati, vilket gör det relevant att också granska studier som undersöker sambandet mellan gott styre, goda policyer och bistånd. Det finns en stark korrelation mellan demokrati (Freedom House) och gott styre (World Bank Good Governance Indicators) (Stockemer, 2009, s. 252).

Varför kan vi anta att det finns ett samband mellan demokrati och bistånd? De flesta forskare är överens om att motivationsfaktorerna för utvecklingsbistånd bland västliga givarländer och biståndsinstitutioner gick genom en förändringsprocess i början av 1990-talet. En ny konsensus hade uppstått bland biståndsgivarna om att vissa förutsättningar var nödvändiga för att utveckling skulle kunna ske i biståndsmottagarländerna. Dessa grundläggande kriterier var bland andra demokrati, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter (Carothers och Gramont, 2013, s. 56 – 57). Dessa kriterier lades till marknadsmodellen av bistånd, som varit dominerande under 1980-talet. Marknadsmodellen var en rent ekonomisk och apolitisk modell som inte gav någon betydelse åt vilket statsskick ett biståndsmottagarland hade, bara landets ledare valde rätt sorts ekonomiska policy (Carothers och Gramont, 2013, s. 43).

På 1990-talet ansåg sig de västliga biståndsgivarna ha mera inflytande än tidigare också på politiken i mottagarländerna, eftersom den liberala demokratin sågs som vinnare efter Sovjetunionens kollaps (Carothers och Gramont, 2013, s. 63). Gibson, Hoffman och Jablonski förklarar att slutet på kalla kriget ledde till ökad förhandlingsmakt för givarländer eftersom det nu inte längre gick för mottagarländerna att välja mellan väst- och östblockens respektive bistånd (Gibson, Hoffman och Jablonski, 2015, s. 324). Västerländska biståndsgivare och politiker uppmuntrade till fria val och andra demokratiska reformer eller höjde dessa till villkor för att biståndet skulle fortsätta (Carothers

och Gramont, 2013, s. 63). Också internationella institutioner som OECD följde den här trenden. DAC publicerade år 1993 ett policydokument som konstaterade att en positiv interaktion mellan ekonomisk och politisk utveckling krävs för att uppnå hållbar utveckling och att gott styre och politiskt deltagande är av yttersta vikt då det gäller fördelningen av bistånd (Carothers och Gramont, 2013, s. 56).

Ett annat utvecklingsrelaterat mål som fick större betydelse under 1990-talet var antikorrupcion, eftersom biståndsgivare ville se till att deras stöd till utvecklingsländer inte gick till korrupta ändamål, samtidigt som granskning av korrupcion fick nytt utrymme i länder som blev mindre auktoritära. (Carothers och Gramont, 2013, s. 60). Transparency International, som upprätthåller ett index över korrupcion i världen (Corruption Perceptions Index eller CPI), påpekar i sin rapport för 2018 att länder med högre nivå av korrupcion också är mindre demokratiska, vilket leder till att de politiska rättigheterna för deras medborgare mer sällan förverkligas än i demokratier (<https://www.transparency.org/en/news/cpi-2018-global-analysis#>, hämtat 22.9.2020).

2.2 Sambandet mellan demokrati och bistånd

Det är svårt att hitta studier som koncentrerat sig enbart på korrelationen mellan bistånd och demokrati. Det finns dock forskare som inkluderat korrelationsresultat i mer avancerade analyser. Dollar och Alesina, som undersökt på vilka grunder bilateralt bistånd fördelades globalt mellan åren 1970 och 1994 hittar en svag positiv korrelation mellan demokrati och bistånd för denna tidsperiod (Dollar och Alesina, 2000, s. 37). Detta resultat ger en intressant utgångspunkt åt min studie, eftersom tidsperioden för min studie börjar väldigt nära det år då Dollar och Alesinas tidsperiod tog slut och deras tidsperiod är nästan lika lång som min. Jag kommer i analysen att kunna jämföra mina resultat med denna korrelation och därmed se om sambandet mellan bistånd och demokrati ändrats avsevärt från början av 1990-talet till nutid jämfört med hur sambandet såg ut 1970 – 1994.

Eftersom nya villkor för bistånd kom till under 1990-talet har flera forskare försökt reda ut vilka villkor biståndsgivarländer värderar högst och hur detta påverkar fördelningen av bistånd. Dessa villkor och kriterier för biståndsgivande kan visa på en möjlig korrelation mellan bistånd och demokrati, eftersom de visar att utvecklingsländers politiska system har betydelse för biståndsgivarländerna. Forskare har sett på sådana kriterier för biståndsgivande som demokrati eller mänskliga rättigheter.

Ett exempel på en studie som visat att biståndsgivare favoriserat demokratier är Gates och Hoefflers (2004), som bekräftar att demokratier får mer bistånd (s. 9). De kommer också fram till att de nordiska länderna gav mer bistånd än andra biståndsgivare till demokratier mellan åren 1980 – 1999 (Gates och Hoeffler, 2004, abstract). Dollar och Levin (2004) hittar ett starkare samband mellan multilateralt bistånd och demokrati än mellan bilateralt bistånd och demokrati (s. 2037). Dollar och Levin påpekar också att demokrati är förknippat med bättre institutioner och en hälsosammare ekonomisk och social miljö, vilket kan indikera att biståndsgivare väljer mottagarländer med goda policyer (Dollar och Levin, 2004 i Isopi och Mattesini, 2008, s. 12). Dessa resultat betyder inte att det finns en korrelation mellan demokrati och bistånd men de bekräftar ändå att ett samband kommit fram mellan variablerna i dessa studier.

Hoeffler (2011) analyserar orsakerna till de fem största givarländernas biståndsallokering och kommer fram till att mindre än 1 % av biståndsallokeringen beror på mottagarländernas meriter, men att Japan och Storbritannien utgör undantag, eftersom de ger bistånd till länder med högre demokratinivå och färre kränkningar av mänskliga rättigheter (abstract). Isopi och Mattesini (2008), analyserar sambandet mellan bistånd och korruption mellan åren 1985 och 2004 genom att jämföra biståndsgivare, med demokrati som kontrollvariabel. De kommer fram till att det finns ett samband mellan demokrati och bistånd och att alla biståndsgivare, undantaget Spanien och Danmark, har en stark vilja att främja demokrati (s. 12).

Reinsberg delar in studier med fokus på bistånd i sådana som undersöker *ex ante*- och *ex post*-villkor för bistånd. *Ex ante*-studierna undersöker om biståndsgivarna väljer mottagarländer på basis av hurdana de är, till exempel för att de är demokratier, medan *ex post*-studierna fokuserar på att undersöka belöning eller bestraffning av länder på basis av positiv eller negativ utveckling av till exempel institutionerna i mottagarländerna (Reinsberg, 2015, s. 47). Dessa studier presenterar ofta samband mellan bistånd och demokrati, som är antingen korrelationer eller kausala samband.

Brazys (2016) talar om *ex post*-villkorlighet som en teoretisk anledning att anta att det finns ett positivt samband mellan bistånd och (gott) styre. *Ex post*-villkorlighet hänvisar i det här fallet till att biståndsgivare belönar länder med sunda och/eller förbättrade institutioner och policyer, med hänvisning till att det finns konsensus om att bistånd är effektivt då det ges till sådana länder (Kaufmann och Kraay, 2002 i Brazys 2016, s. 295). Detta argument gör det också lättare för ledarna i biståndsgivarländer att motivera biståndets nödvändighet för sina väljare (Booth, 2011 i Brazys 2016, s. 295).

Brazys visar vidare på en studie av Dollar och Levin som funnit bevis på att bistånd ofta går till bättre styrda länder (Dollar och Levin, 2006 i Brazys 2016, s. 296). Brazys använder i studien Världsbankens World Governance Indicators, vilket är samma index som det tidigare nämnda World Bank Good Governance Indicators (Kaufmann och Kraay, 2020, <https://info.worldbank.org/governance/wgi/>, hämtat 28.10.2020) och som korrelerar med Freedom House-indexet, som mått på styre. Indexet räknar bland annat rättssäkerhet, kontroll över korruption, förmågan att få sin röst hörd och ansvarsutkrävande (Eng. Voice and Accountability) som särskilda egenskaper för gott styre (Brazys, 2016, s. 297). Dessa egenskaper överensstämmer med de politiska friheter som utmärker en demokrati och bekräftar att demokrati som begrepp är relaterat till gott styre.

Trots att argumenten för att stöda demokratiska länder med gott styre är många, pekar Reinsberg även på skepsis från tidigare studier som visar på att demokrati är en sekundär orsak att ge bistånd till mottagarländer och att mer demokrati inte skulle vara korrelerat med höga nivåer av bistånd (Reinsberg, 2015, s. 57). Av dessa forskare använder Clist Freedom House' index som en av variablerna för att mäta hur goda policyer ett land har (Clist, 2011, s. 1727). Nunnenkamp och Thiele som undersöker ifall biståndsgivare favoriserar fattiga länder med goda policyer och institutioner kommer fram till att givarländer i låg grad bryr sig om dessa kriterier. De utför både korrelations- och regressionsanalyser som visar att mottagarländers fattigdom har betydelse för givarländer men inte deras policyer (Nunnenkamp och Thiele, 2006 i Clist, 2011, s. 1724). Däremot kommer Nunnenkamp i en tidigare version av studien fram till att bilaterala biståndsgivare bryr sig mer om demokrati än kontroll av korruption och rättsstatsprincipens förverkligande (Nunnenkamp, 2004, s. 45).

2.3 Sammanfattning

Enligt tidigare forskning om sambandet mellan bistånd och demokrati baserar sig dagens västerländska tankevärld kring bistånd på 1990-talets ändringar i världens politiska läge. Slutet på kalla kriget förstärkte de västerländska biståndsgivarnas tro på demokratins frammarsch i världen. Samtidigt ökade deras förhandlingsmakt gentemot biståndsmottagarländerna. Bistånd, som tidigare getts på strategiska grunder och ofta utgjort en del av kampen mellan stormakterna USA och Sovjetunionen om geopolitisk dominans, sågs i Väst fr.o.m. 1990-talet snarare som ett instrument för att främja inte bara ekonomisk utveckling, utan också demokrati, mänskliga rättigheter och anti-korruptionsåtgärder i mottagarländerna. Dessa politiska mål skrevs in i de största biståndsgivarnas policyprogram för bistånd. Likaså gjorde flera multilaterala biståndsgivarorganisationer kampen för en mer demokratisk värld till en av sina grundvärderingar.

Det är dock oklart huruvida det trots dessa förändringar finns en positiv korrelation mellan bistånd och demokrati f.r.om. 1990-talet till nutid. Dollar och Alesina har kommit fram till ett riktgivande resultat för åren 1970 - 1994. De studier som kommit fram till att det finns ett kausalt samband mellan variablerna är fler än det fåtal studier som innehåller korrelationsresultat för de två variabler jag undersöker. Då även kausala samband inkluderas är bevisen på att det finns ett samband mellan demokrati och bistånd fler än då enbart korrelationssamband tas i beaktande.

3. Teori

3.1 Moderniseringsteorin

Ett teoretiskt perspektiv som ofta används vid undersökningar av sambandet mellan demokrati och utveckling, och därmed även då bistånd undersöks, är moderniseringsteorin. Denna teori utgår ifrån att demokrati följer på utveckling, vilket har likställts med tillväxt av ett lands bruttonationalinkomst (BNI) per capita. Min teoretiska utgångspunkt är att tolkningar av moderniseringsteorin utgör grunden till hur västerländska biståndsgivare resonerar om bistånd och dess allokering och att denna teori understöder antagandet om att det finns en korrelation mellan bistånd och demokrati.

Moderniseringsteorin baserar sig på Lipsets tes om att vissa kriterier krävs för att ett land ska uppnå ett demokratiskt system. Dessa kriterier: inkomstnivå, urbanisering, industrialisering och utbildning, leder enligt honom till att kapaciteten till intelligenta beslut vid politiskt deltagande ökar bland medborgarna (Lipset, 1959, s. 75). Ökad inkomst, vilket likställs med utveckling, ses som motorn för dessa positiva förändringar mot demokrati. Detta antagande har ifrågasatts men också bekräftas. Enligt Acemoglu et al orsakar demokrati ekonomisk tillväxt snarare än tvärtom. De menar att tillväxt inte har orsakat demokrati under de senaste 100 åren (Acemoglu et al, 2008, s. 836). Gundlach och Paldam däremot hittar bevis på att högre inkomst bidrar till demokratiska övergångar och bekräftar Lipsets resultat (Gundlach och Paldam, 2009, s. 350).

Przeworski och Limongi (1997) lyfter fram två konkurrerande teoretiska idéer om sambandet mellan demokrati och inkomst: antingen blir länder demokratiska vid en viss nivå av inkomst eller så har övergångar till demokrati inget att göra med inkomstnivå, men demokratiers stabilitet kan påverkas av hur hög deras inkomstnivå är (s. 156 – 157). Därför skulle ökade inkomster, vilka bistånd kan bidra till i utvecklingsländer, öka demokratiers chanser att överleva. Przeworski och Limongi kommer fram till att demokratier med högre BNI per capita har större chanser att överleva. En

demokrati med över 6055 USD (1985 *constant*) i BNI per capita har enligt dem aldrig blivit auktoritär, medan flera demokratier med lägre inkomstnivå har misslyckats med att hållas demokratiska (Przeworski och Limongi 1997, s. 165). Då auktoritära länder däremot når upp till 5000 USD (1985 *constant*) i BNI per capita är en övergång till demokrati mindre sannolik (s.160).

De två alternativen är tolkningar av den korrelation Lipset funnit mellan demokrati och BNI per capita – rikare länder är mer demokratiska (Przeworski och Limongi, 1997, s. 157). Om det som det andra alternativet säger är sant: att inkomst inte inverkar på utvecklingen mot demokratiska övergångar, men högre inkomst skapar en stabilare demokrati, kan vi anta att det finns en korrelation mellan bistånd och demokrati ifall givarländer väntar sig att deras bistånd kommer att stärka tillväxten i demokratiska mottagarländer så de blir mer stabila och därför föredrar att stöda dessa. Om biståndsgivare litar på att de kan öka på demokratins livslängd genom att ge demokratier bistånd och demokratiska länder dessutom använder bistånd effektivare än auktoritära och därmed skapar snabbare ekonomisk tillväxt, kommer demokratier troligen att få mer bistånd än auktoritära länder.

3.1.1 Bistånd, tillväxt och demokrati

Enligt många forskare har statsskick och politiska institutioner betydelse för förmågan att använda bistånd till att skapa tillväxt. Stockemer påpekar att vissa forskare antytt att ett demokratiskt system hindrar BNI från att växa. Enligt denna uppfattning förutspås länder med auktoritära politiska system växa snabbare än demokratier eftersom de kan ge massorna arbete, göra dem lydigare och mer villiga till uppoffringar (Stockemer, 2009, s. 242 – 243). Argument som dessa har av de västerländska givarländerna innan 1990-talet använts som motivering för att stöda fattiga diktaturer istället för fattiga demokratier. Det har ansetts finnas en tröskel vid en viss nivå av utveckling och inkomst, då auktoritära länder blir demokratiska (Przeworski och Limongi 1997, s. 158). Detta stämmer överens med Lipsets idé om att tillväxt, som en del av modernisering, leder till demokrati. Detta antagande tar inte i beaktande att demokratier kan gynnas mer av bistånd än auktoritära länder.

Andra forskare hävdar att förhållandet mellan demokrati och ekonomisk tillväxt är positivt och robust (Stockemer, 2009, s. 243). Svensson hävdar att demokratiska institutioners närvaro i ett land leder till att landets regering använder bistånd på ett effektivt sätt eftersom dess verksamhet är under större granskning än i ett auktoritärt system. Därför menar han att bistånd kommer att ha desto större inverkan på tillväxten ju mer demokratiskt landet som mottar det är. Även om Svensson inte hittar direkt inverkan av demokrati på tillväxt hittar han bevis på att interaktionen mellan bistånd och

demokrati har en signifikant positiv inverkan på tillväxt (Svensson, 1999 i Isenman och Ehrenpreis, 2003, s. 26).

Det finns också studier som inte tar demokrati i beaktande men ändå menar att bistånd, under olika omständigheter, kan leda till tillväxt. McGillivray gör en aggregerad studie där han kommer fram till att flera studier har bevisat att bistånd leder till tillväxt. Han menar att tillväxten per capita i Afrika söder om Sahara och Stillahavsregionen hade varit lägre om det inte funnits bistånd (McGillivray, 2003, s. 2, 11). Även om hans studie inte säger något om demokrati, stöder den antagandet att bistånd leder till tillväxt. En mycket omdebatterad studie av Burnside och Dollar (2000) kom till den slutsatsen att bistånd endast är effektivt då det ges till länder med goda ekonomiska policyer (Burnside och Dollar, 2000 i Reinsberg, 2015, s. 48).

Bistånd har också fått kritik som en odemokratisk form av inkomst. Bräutigam menar att bistånd kan göra regeringar mindre beroende av skatteinkomster, då ansvarsutkrävandet av regeringen skiftar från medborgarna till internationella givare (Bräutigam, 1992 i Knack 2004, s.17). Även detta argument talar emot att ge bistånd till auktoritära länder, eftersom demokratier har bevisats vara bättre än dessa på att använda bistånd på ett effektivt sätt.

Jag hävdar på basis av de argument som framförts ovan att biståndsgivare har orsak att ge mer bistånd till demokratiska mottagarländer, eftersom de bästa förutsättningarna för en stabil demokrati finns i dessa. Om detta är fallet kan också en korrelation mellan hög nivå av mottaget bistånd och demokrati förekomma. Eftersom fattiga demokratier enligt det presenterade antagandet är instabila och deras stabilitet ökar vid ekonomisk tillväxt, men det samma gäller för fattiga diktaturer då deras inkomst ökar, bör givarländerna om de vill hjälpa de redan demokratiska utvecklingsländerna att hållas demokratiska, ge bistånd till dessa snarare än till auktoritära länder. På det sättet kan biståndsgivarländer främja demokratin i världen. Att ge bistånd till demokratier, oberoende av deras inkomstnivå, lönar sig således utifrån ett demokratiperspektiv. Att stöda fattiga demokratier kan göra demokratin stabilare och att stöda rikare demokratier kan hålla demokratin stabil.

Om biståndsgivarländerna däremot litar på moderniseringsteorins ursprungliga idé om att bistånd leder till utveckling och utveckling i sin tur leder till demokratiska övergångar i auktoritära länder, är det inte lika logiskt att vänta sig att demokratinivå är korrelerat med hög nivå av bistånd. Då kunde vi i alla fall vänta oss att fattiga demokratier får mer bistånd än rika auktoritära länder. Argumentet att det lönar sig för givarländer att ge bistånd till fattiga demokratier stöds av de argument om vikten

av att främja demokrati och god förvaltning i utvecklingsländer som de stora biståndsgivarländerna och -organisationerna lade fram i början av 1990-talet.

Det är i givarländernas intresse att det bistånd de ger främjar både demokrati och tillväxt. Demokrati och hög inkomst är korrelerade, alltså kan vi anta att det också finns en positiv korrelation mellan bistånd och demokrati i utvecklingsländer, då bistånd är en del av inkomsterna i dessa länder. I denna studie är moderniseringsteorins antagande att demokrati är slutprodukten av utveckling inte i fokus, utan snarare det från samma teori härledda antagandet att biståndsgivarna genom att ge bistånd till demokratier stöder demokratins överlevnad i utvecklingsländer och därför väljer att ge större mängder bistånd till mer demokratiska länder. I följande stycke går jag in på hur bistånd till demokratier kan öka dessas ledares tid vid makten och lyfter fram ytterligare argument för att det är bäst för både givar- och mottagarländer att demokratiska utvecklingsländer stöds.

3.2 Hur bistånd påverkar ledares tid vid makten

En ytterligare orsak att anta att det finns en korrelation mellan demokrati och bistånd finns i hur bistånd påverkar ledares förmåga att stanna vid makten. En teori utformad av De Mesquita och Smith (2007), kallad *Selectorate Theory*, ställer ledarnas överlevnad vid makten i fokus då det gäller både givar- och mottagarländers preferenser gällande bistånd. Enligt De Mesquita och Smith har det inte funnits någon särskild, enhetlig teori som sökt förklara vem som ger bistånd, vem som får bistånd och varför, trots mycken empirisk forskning om ämnet (De Mesquita och Smith, 2007, s. 253).

De Mesquitas och Smiths hypotes är att bistånd är ett utbyte mellan givarländer som ”köper” understöd för sina policy-preferenser av mottagarländer, vars ledare använder en del av biståndet till att konsolidera sin position vid makten (De Mesquita och Smith, 2007, s. 254). Att denna transaktion ska löna sig beror på om både ledarna i givar- och mottagarlandet på så sätt ökar sina chanser att stanna vid makten. Med hjälp av en modell av hur både mottagarländernas och givarländernas ledare kommer att kunna utnyttja stöd från folket och samla en ”vinnande koalition” (W) bakom sig, samtidigt som de undviker att bli åsidosatta av andra aspirerande koalitioner då de utbyter bistånd mot stöd för en viss policy-inriktning, kommer De Mesquita och Smith fram till att det lönar sig för givarländer att ge bistånd till mottagarländer som leds av stora koalitioner snarare än sådana med små koalitioner såsom militärjuntor eller monarkier (s. 252). Genom att ge till stora koalitioner kommer största delen av biståndet att gå till utveckling av samhället och medborgarnas välfärd, snarare än att gå till ledaren och hans närmaste krets (s. 280).

Enligt De Mesquita och Smith bekräftar teorin att politiska reformer föregår annan utveckling. För att illustrera detta hänvisar de till Marshall-hjälpen som ett lyckat biståndsprojekt, därför att biståndet gick till demokratier varav många var stora koalitioner. Därför vore det enligt dem bra för givarländer att ge till länder som är fattiga men demokratiska (De Mesquita och Smith, 2007, s. 281). Trots detta är det enligt De Mesquita och Smith lättare för ledare i demokratiska givarländer att ge till små koalitioner i mottagarländer eftersom givarländernas ledare är beroende av stödet från sina väljare och därför inte ger utvecklingsbistånd enligt vad som är bäst på ett globalt perspektiv. Bara om befolkningen i givarländerna verkligen är intresserad av att skapa tillväxt i andra länder kan deras ledare få stöd för att utöva påtryckningar för institutionella reformer nödvändiga för utveckling i mottagarlandet i utbyte mot bistånd istället för att köpa policy från auktoritära ledare (s. 281). Dessa slutsatser stämmer överens med Svenssons (1999) resultat om att demokratier kan utnyttja bistånd till utveckling effektivare än diktaturer, men visar att biståndsgivarländer inte nödvändigtvis agerar enligt dessa riktlinjer.

En viktig poäng som kommer fram gällande mekanismerna bakom bistånd är att besluten bakom både givandet och mottagandet av bistånd är beroende av ledarna i båda länderna (De Mesquita och Smith, 2007, s. 254). Givarlandets ledares vilja att hållas vid makten liksom mottagarlandets ledares vilja att hållas vid makten samt deras inbördes relation har betydelse vid beslut om bistånd. Också de policypreferenser som givarlandet vill att mottagarlandet ska acceptera och olika villkor för biståndet har betydelse för relationen mellan ländernas ledare. Om ett givarland därmed ställer som villkor att bistånd ska användas till ändamål inom ramen för den policy de förespråkar, kan framtida bistånd dras in av givarlandet om ledarna i mottagarlandet har använt det till något annat, såsom tryggheten av sin egen välfärd. Om ett land får fortsatt bistånd beror på om deras ledare är pålitliga i givarländernas ledares ögon. De Mesquita och Smith påpekar att det är ledarna som blir stämplade som opålitliga och inte staten i sig, och att ett givarland kommer att kunna fortsätta ge mottagarlandet bistånd då de opålitliga ledarna har bytts ut (s. 255). Om detta är fallet borde demokratier ha större chanser att få bistånd i längden, eftersom ledarna i demokratier normalt byts ut med några års mellanrum.

Yuichi Kono och Montinola har använt De Mesquitas och Smiths modell för att söka stöd för två hypoteser: 1) Om bistånd i längden bidrar till auktoritära ledares överlevnad mer än till demokratiska ledares och 2) om bistånd för stunden (Eng. current aid) leder till bättre överlevnadschanser för demokratiska än för auktoritära ledare (Yuichi Kono och Montinola, 2009, s. 710). På detta sätt testar de om modellen lyckas förklara demokratiska respektive auktoritära ledares överlevnadsutsikter både

för stunden och i det långa loppet (s. 705). Forskarna menar att i stället för att tala om små och stora koalitioner, går det att konstatera att majoritetens välde är utmärkande för demokrati. Alltså kan vi anta att de stater som De Mesquita och Smith kallar stora koalitioner i regel är mer demokratiska än de som de kallar små koalitioner. W korrelerar alltså med regimtyp, stora koalitioner med demokrati och små med auktoritärt styre (s. 710).

Yuichi Kono och Montinola anser att demokratier alltid har nytta av bistånd, medan auktoritära stater bara har nytta av bistånd i längden. Kumulativt bistånd ger enligt dem fler lösa resurser åt auktoritära ledare medan det inte ger någon bestående ekonomisk trygghet åt demokratiska ledare, eftersom det bistånd som ges till demokratiska regimer inte sparas på ledarnas personliga konton utan går till samhällets utveckling (s.716 – 717). De Mesquitas och Smiths modell tar i beaktande att då ledaren har mycket inkomster, till exempel p.g.a. bistånd, kan det skapas lösa resurser, som beroende på landets styrelseskick antingen kan ackumuleras eller användas.

Lösa resurser är de resurser som blir över efter att ledaren har tillfredsställt efterfrågan på resurser för medlemmarna av sin koalition. Små koalitions ledare kan ackumulera lösa resurser snabbare än storas och därmed samla fler resurser i längden (Yuichi Kono och Montinola, 2009, s.708). Dessa är starka argument för att det lönar sig att ge bistånd till demokratier snarare än till auktoritära länder, eftersom resurserna då med större sannolikhet går till samhällslig utveckling i stället för att stärka diktatorers position vid makten. Enligt Bermeo tar små länder och fattigare länder med öppnare armar emot bistånd i utbyte mot policy-ändringar eftersom varje enhet av bistånd är av större värde för dem än för rikare och större länder (Bermeo, 2016, s. 22). Bland de utvecklingsländerna som är demokratiska är många små. Därför vore det bra för upprätthållandet av demokratin om biståndsgivarländerna stödde dessa.

De teoretiska modeller som jag här har lyft fram understöder argumentet att det lönar sig för biståndsgivarländer att stöda demokratier. Genom att analysera de prioriteringar som påverkar de beslut som ledare i både mottagar- och givarländer gör då det gäller bistånd säger de här teoretiska modellerna något om hur det bilaterala biståndet fungerar. Att De Mesquita och Smith anser att demokrati föregår annan utveckling kan ses stå i konflikt med moderniseringsteorin, men kan också ses som en annorlunda tolkning av sambandet mellan bistånd, demokrati och utveckling, precis som den tidigare reflektionen om inkomst och dess påverkan på demokratiers stabilitet.

3.3 Sammanfattning

I detta kapitel har jag lyft fram två teoretiska grunder för en möjlig korrelation mellan demokrati och bistånd. Den ena, härledd från Lipsets moderniseringsteori och utvecklad av Przeworski och Limongi, är att högre inkomst kan göra fattiga demokratier stabilare och att bistånd kan underlätta denna stabilisering genom att underlätta tillväxt och utveckling. Enligt denna teori kan biståndsgivare som önskar stöda fattiga demokratier göra det på ett effektivt sätt genom att ge dessa bistånd. Det andra argumentet som talar för att demokratiska utvecklingsländer får mer bistånd än auktoritära länder är att bistånd ökar chanserna för demokratiska mottagarländerns ledare att stanna vid makten. Demokratiska ledare har enligt De Mesquitas och Smiths och Yuichi Konos och Montinolas teorier också större nytta av bistånd i längden än auktoritära länder har. Det sistnämnda gäller dock bara för bilateralt bistånd. Dessa argument understöder antagandet att demokratier använder bistånd effektivare än auktoritära länder, framfört av bland andra Svensson. Både att bidra till demokratiers stabilitet och att öka på demokratiska ledares överlevnadschanser är ett sätt att stärka demokratin, vilket passar ihop med de värderingar som förespråkas av demokratiska biståndsgivare och de multilaterala organisationer som ger bistånd. Tillsammans pekar dessa teoretiska idéer på olika belägg för att det finns en korrelation mellan bistånd och demokrati.

4. Problemformulering och forskningsfrågor

Frågeställningarna för denna studie är om det finns ett samband mellan bistånd och demokrati och hur starkt detta samband har varit mellan åren 1991 och 2016. Eftersom det finns kausala samband mellan demokrati och bistånd åt båda hållen (bland andra Szent-Iványi, 2014, s. 3) är syftet för denna studie inte att göra några kausala antaganden, utan att analysera den eventuella korrelationen mellan demokrati och bistånd sedan kalla krigets slut till det närmaste förflutna.

Idén med detta är att bekräfta att det efter kalla kriget funnits en korrelation mellan de två variablerna, utgående från teorierna jag presenterat i det föregående kapitlet, som visar på att det lönar sig för biståndsgivarländer och multilaterala organisationer att stöda demokratier snarare än auktoritära länder, om de vill skapa en hälsosam grogrund för tillväxt och utveckling och stöda stabiliseringen av fattiga demokratier samt hjälpa demokratiska ledare att stanna vid makten. Eftersom bistånd kan bidra till att stabilisera både demokratier och diktaturer, skulle det stämma överens med den positiva inställning till främjandet av demokrati som de flesta biståndsgivarländer och multilaterala biståndsorganisationer har, att de gav bistånd till demokratiska utvecklingsländer snarare än till auktoritära länder. Det går också att anta att demokratier, vilket de flesta biståndsgivarländer är, vore positivt inställda till att stöda demokratier i stället för auktoritära stater.

Det ska dock inte glömmas att både givarländer och mottagarländer har sina egna incitament för att ge bistånd, som inte är enkla. Som Bermeo poängterar, är bilateralt bistånd en överföring av resurser från en stat till en annan, där båda staternas regeringar har intressen och prioriteringar som måste tas i beaktande (Bermeo, 2016, s. 49). Detta har inte så stor relevans i denna studie, eftersom det handlar om korrelationssamband i stället för kausala samband, men det är en påminnelse om att givarländernas makt inte är total då det gäller bistånd. Jag granskar både multilateralt och bilateralt bistånd för att få en bild av sambandet mellan allt bistånd från OECD-länderna, och demokrati.

Syftet för den här studien kan således formuleras som att ta reda på om mottagarländernas demokrati och mottagna bistånd har varit korrelerade med varandra sedan 1990-talets början tills nutid. Min analys kan ge en god inblick i hur sambandet ser ut på en global nivå. Relevansen i en sådan studie ligger i att detta inte har undersökts tillräckligt, eftersom de flesta empiriska forskningsprojekten koncentrerat sig på kausala samband, till exempel om bistånd orsakar demokrati eller vice versa, istället för att undersöka om det överhuvudtaget finns en korrelation mellan variablerna. Genom att granska korrelationsanalyser behöver jag inte bestämma en kausal riktning för sambandet, vilket visat sig vara en svår uppgift för forskare, då kausaliteten ofta går åt båda hållen. Genom att analysera data för tiden mellan 1991 och 2016 kan jag bekräfta eller förkasta att det funnits en korrelation mellan hög nivå av bistånd och demokrati under tiden efter kalla kriget. På detta sätt kan jag visa att den korrelation som Alesina och Dollar (2000, s. 37) funnit i sin studie, inte enbart stämmer för den tidsperiod de undersöker utan har fortsatt att gälla även senare.

Forskningsfrågorna är följande:

- Fanns det ett samband mellan demokrati och bistånd per capita, åren 1991 – 2016?
- Fanns det ett samband mellan demokrati och bistånd per capita vid fem olika tidsnedslag under denna period?
- Hade sambandet olika styrka vid olika tidsnedslag?

Hypoteserna är:

H1: Det finns ett samband mellan demokrati och bistånd per capita under tidsperioden 1991 – 2016.

H2: Det finns ett samband mellan demokrati och bistånd per capita vid alla tidsnedslag.

H3: Sambandet har varierande styrka vid olika tidsnedslag.

5. Material och Metod

5.1 Population, tidsperiod data och variabler

Populationen i min studie är alla världens utvecklingsländer som fick officiellt utvecklingsbistånd mellan 1991 och 2016. Alla dessa länder finns på DAC:s lista över länder berättigade till ODA för åren 2014 – 2017. Listan innehåller inalles 146 länder och territorier ([http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DAC List ODA Recipients2014to2017 flows En.pdf](http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DAC_List_ODA_Recipients2014to2017_flows_En.pdf), hämtat 9.9.2020). Den officiella listan med fotnoter finns som ett appendix i slutet av avhandlingen.

DAC, som grundades år 1961, började ge ut statistik över bistånd år 1962 (OECD, 2006, DAC in Dates, <http://www.oecd.org/dac/1896808.pdf>, hämtat 25.9.2020). DAC beskrivs på OECD:s hemsidor som det ledande internationella forumet för bilaterala leverantörer av utvecklingsamarbete. Idag har DAC 30 medlemmar, varav de flesta är höginkomstländer. Också Europeiska unionen är medlem av DAC (<http://www.oecd.org/dac/development-assistance-committee/>, hämtat 25.9.2020). Till DAC hör de största biståndsgivarländerna i världen, med undantag av Kina, som blivit världens största givare av resurser till utvecklingsländer under de senaste åren. Kina ger dock en stor del av resurserna som andra officiella flöden och inte som officiellt utvecklingsbistånd. USA är det överlägset största biståndsgivarlandet bland DAC-medlemmarna. År 2016 gav USA sammanlagt 34 miljarder USD som officiellt utvecklingsbistånd genom sin biståndsorganisation USAID (<https://borgenproject.org/five-countries-that-give-the-largest-foreign-aid/>, hämtat 21.11.2018).

OECD:s statistik innefattar allt bistånd i världen från länder som är medlemmar av DAC. Dessa länder har bundit sig till DAC:s riktlinjer, till vilka hör demokratiskt styre och ansvarsutkrävande av regeringar. DAC:s medlemsländer binder sig också till att regelbundet rapportera till DAC om innehållet i deras planer för utvecklingsbiståndspolicy och överlåta statistik om bistånd till DAC årligen (<http://www.oecd.org/dac/dacmembers.htm> och https://www.oecd-ilibrary.org/development/dac-guidelines-and-reference-series_19900988, hämtade 14.3.2020). En del av OECD:s statistik finns också på Världsbankens hemsidor, som jag använder som källa för mina data.

DAC uppdaterar med jämna mellanrum listan på länder som räknas som utvecklingsländer, till vilka resursöverföringar som uppfyller kriterierna kan räknas som officiellt utvecklingsbistånd (<https://data.oecd.org/oda/net-oda.htm>, hämtat 8.11.2018). Indelningen av länderna baserar sig på

ländernas bruttonationalinkomst (<http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/daclist.htm>, hämtat 9.9.2020). På listan, som uppdateras vart tredje år, har bara 17 länder lagts till sedan år 1970. Av dessa är 11 forna Sovjetrepubliker. Däremot har uppemot 60 länder lämnat listan under samma tidsperiod, vilket tyder på att den ekonomiska välfärden i världen ökat. De äldre listorna sedan 1996 framåt finns på adressen: <http://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/development-finance-standards/historyofdaclistsofaidrecipientcountries.htm>, hämtat 8.3.2020)

OECD:s data är kompatibla med Världsbankens praxis, trots att organisationernas definitioner av utvecklingsländer avviker från varandra. Världsbanken räknar alla låg och mellaninkomstländer som utvecklingsländer medan OECD räknar alla länder på DAC:s lista som utvecklingsländer och inkluderar en skild kategori för de minst utvecklade länderna (Least Developed Countries) (<http://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/development-finance-standards/historyofdaclistsofaidrecipientcountries.htm>, hämtat 9.9.2020).

Vissa länder på listan har inte kompletta data för antingen bistånd, demokrati eller båda och utesluts därför från analysen. Dessa länder är Vitryssland, Eritrea, Kirgizistan, Libyen, Norra Makedonien, Moldova, Montenegro, Palau, Serbien, Sydafrika, Sydsudan, Tadjikistan, Turkmenistan, Ukraina, Uzbekistan, Bosnien och Herzegovina och Öst-Timor. Jag utesluter också territorierna Kosovo, Tokelau, Västbanken och Gazaremsan, Cook-öarna, Montserrat, Niue, Sankta Helena, Wallis och Futuna, eftersom jag fokuserar på självständiga stater. Antalet enheter per år reduceras efter uteslutningarna till 121. Genom att ta med alla utvecklingsländer med kompletta data i analysen går det att på basis av resultaten dra världsomfattande slutsatser om sambandet mellan mina två variabler.

Tidsperioden motiveras med att 1991 var året då Sovjetunionen föll samman, vilket markerar ett definitivt slut på kalla kriget. Tidsnedslagen har 5 års mellanrum och 2016 är logiskt att ha som sista år, eftersom det än så länge bara finns data fram till år 2019 (Världsbanken) och 2020 (Freedom House). De sex tidsnedslagen är 1991, 1996, 2001, 2006, 2011 och 2016. Tidsperioden bildar också en ganska naturlig fortsättning på Dollar & Alesinas (2000) tidsperiod (1970 – 1994) i studien där de kom fram till en positiv korrelation mellan demokrati och bistånd.

Källorna till min databas är paneldata över bistånd respektive demokrati, som går att ladda ned i Excelformat från Världsbankens sidor för data (<https://data.worldbank.org/indicator/DT.ODA.ODAT.PC.ZS>, 1960–2017, hämtat 12.10.2020) och

från Freedomhouse.org (<https://freedomhouse.org/report/freedom-world>, 1973–2017, hämtat 12.10.2020). Världsbankens data över mottaget bistånd grundar sig på statistik som DAC årligen samlat in över allt officiellt utvecklingsbistånd till länderna som finns på organisationens lista och data om demokrati kommer från *Freedom in the World*-rapporten. Med paneldata menas data som kombinerar tidsserier för varje år inom en viss tidsperiod och data över flera enheter, s.k. tvärsnitt (Westhoff, 2013, s. 659). Från de ovannämnda databaserna har jag extraherat data för varje tidsnedslag och utvecklingsland som är med i analysen och ordnat dessa i tidsserier. Därefter har jag skapat en egen databas.

Jag har två varianter av databasen med samma data ordnade på olika sätt. Den ena versionen av databasen, som har s.k. breda data, inkluderar kolumner för varje år skilt för sig per variabel. Det finns till exempel en kolumn för demokrati år 1991 och en för år 1996 o.s.v. Den andra versionen av databasen, med s.k. långa data, har bara en kolumn per variabel och en separat kolumn som visar året. Detta betyder att ländernas observationer upprepas för varje år som finns med i databasen. Den breda databasen används för att analysera tidsnedslagen skilt medan den långa används för att analysera alla observationer tillsammans.

Den ena variabeln i korrelationsanalysen: bistånd per capita, är kontinuerlig medan den andra: demokrati, är ordinal. En ordinal variabels värden kan rangordnas i ett bestämt antal kategorier medan en kontinuerlig variabel kan ha ett obegränsat antal numeriska värden (<https://www.statisticshowto.datasciencecentral.com/types-variables/>, hämtat 8.11.2018). Vilken sorts variabler som används påverkar valet av metod, eftersom olika metoder har olika förutsättningar och villkor. I χ^2 -analysen är båda variabelerna ordinala eftersom metoden kräver att variabelerna ska gå att dela in i kategorier.

Variabeln demokrati är utformad med hjälp av Freedom House' värderingssystem i den årligen utkommande rapporten *Freedom in the World*. Freedom House använder en skala på 1 – 7 för att dela in länder och territorier i olika nivåer av frihet. 1 representerar den högsta möjliga graden av frihet, medan 7 betecknar den lägsta möjliga graden av frihet. Rapportens mått på frihet baserar sig på två indikatorer: politiska rättigheter och medborgerliga friheter. Varje land får en värdering för politiska friheter (PR) och en för medborgerliga rättigheter (CL). På basis av frihetsvärderingen delas länder in i tre kategorier: fria (1 – 2,5), delvis fria (3 – 5) och inte fria (5,5 – 7). (https://freedomhouse.org/sites/default/files/2020-02/Methodology_FIW_2018_for_website.pdf, hämtat 19.10.2020).

Värderingarna baserar sig på poäng som ges åt världens länder av Freedom House utgående från hur väl de politiska och medborgerliga friheterna förverkligas. Först med poäng från 0 – 4 utgående från 10 indikatorer för politiska rättigheter och 15 indikatorer för medborgerliga friheter i form av frågor. Det finns tre underkategorier för frågor om politiska rättigheter. Dessa är valprocesser, politisk pluralism och deltagande. För de medborgerliga friheterna finns fyra underkategorier: uttrycks- och religionsfrihet, rättigheter för föreningar och organisationer, rättssäkerhet och personlig frihet och individuella rättigheter. Ett poängresultat räknas sedan ut baserat på poängen från de enskilda frågorna. De högsta möjliga poängen för politiska rättigheter är 40 medan de högsta poängen ett land kan få för sina medborgerliga friheter är 60 (<https://Freedomhouse.org/reports/freedom-world/freedom-world-research-methodology>, hämtat 8.3.2020).

För att skapa variabeln har jag räknat ut ett medeltal för varje år som ingår i studien genom att kombinera värderingarna för politiska rättigheter och medborgerliga friheter. Eftersom värderingen består av två sammanslagna index kan också halva steg på skalan förekomma, vilket ger 13 möjliga värden. Detta medeltal kallas *Freedom Rating* (<https://Freedomhouse.org/reports/freedom-world/freedom-world-research-methodology> hämtat 14.3.2020). Jag hänvisar härnäst till *Freedom Rating* som demokrativärde eller demokratinivå.

DAC:s statistik över bistånd per capita, som innehåller data för både bilateralt och multilateralt bistånd, ligger som grund för bistånd per capita-variabeln (<http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-data/>, hämtat 14.10.2018). Jag använder bistånd per capita eftersom länder har olika befolkningstäthet och det är mer logiskt att se på mängden bistånd de har att använda per person som bor i landet än att se på hela biståndssumman de fått per år. Jag har samlat data för bistånd för vart femte år mellan 1991 och 2016, liksom för demokrati. Måttet för bistånd per capita är *current* USD, vilket betyder att summorna följer valutakursen för det året det är frågan om och inte är justerade för inflation eller andra ändringar i ekonomin (<https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/114942-what-is-the-difference-between-current-and-constant>, hämtat 12.11.2020).

För χ^2 -analysen har jag lagt till modifierade variabler till båda databaserna. Variabeln bistånd per capita är indelad i kategorierna låg, mellan och hög. Kategorierna är skapade genom att göra en jämn fördelning av observationer med gränsvärden vid 33 % och 66 % av de rangordnade observationerna. I kategorin låg ingår alla enheter med värden mellan -21,72 – 21,51, mellankategorin innehåller

värden mellan 21,52 – 67,15 och kategorin hög innehåller värden mellan 67,16 – 3731,73. Det bör observeras att det högsta värdet i den tredje kategorin är ett extremt värde och att det därför kan se ut som om grupperna är ojämnt fördelade, även om de egentligen är jämnt fördelade i relation till observationernas antal. Demokrati har kodats om enligt Freedom House' kategorier för fria, delvis fria och inte fria länder. Kategorin fria innehåller alla enheter med värden 1 – 2,5, kategorin delvis fria innehåller dem som har värden från 3 – 5 och kategorin inte fria innefattar enheter med värden från 5,5 – 7. Ovannämnda modifierade variabler används som mått på demokrati och bistånd per capita i χ^2 -analysen.

5.2 Metod

Metoderna i denna studie är korrelationsanalys och χ^2 -metoden. Dessa metoder passar bäst för att analysera om det finns ett samband mellan bistånd per capita och demokrati, där högre nivå av bistånd korrelerar med högre nivå av demokrati. Båda analyserna har två modeller, en för att svara på den första forskningsfrågan och en för att svara på den andra frågan. I följande stycken går jag genom metoderna jag valt och motiverar varför jag använder dem samt beskriver deras egenskaper och förutsättningar.

5.2.1 Korrelationsanalys

Korrelation betyder att det finns ett statistiskt signifikant samband mellan två variabler. Ett positivt samband betyder att höga värden på den ena variabeln oftast motsvarar höga värden på den andra variabeln och ett negativt att låga värden på den ena oftast motsvarar höga värden på den andra. Detta betyder inte att alla observationer måste vara korrelerade, men ju fler observationer som följer den huvudsakliga trenden i materialet, desto starkare är sambandet (Körner och Wahlgren, 2016, s. 66). Korrelation betyder inte att det finns ett kausalt samband mellan variabler, d.v.s. att en förändring i den ena variabelns värde orsakar en förändring i den andra variabelns värde, utan visar bara om det finns ett samband mellan de två variablerna (McLeod, 2020, Correlation Definitions, Examples & Interpretations, <https://www.simplypsychology.org/correlation.html>, hämtat 25.9.2020). Därför kan inte korrelation användas för att förklara orsakssamband.

Den metod för korrelation jag använder i denna studie är Spearmans korrelationsanalys. Jag använder denna metod eftersom mina data är heteroskedastiska och inte är normalfördelade (se analys för närmare beskrivning av data). Villkoren för att kunna använda Spearmans korrelationsanalys är att variablerna är ordinala eller består av intervallskale-data och att sambandet mellan variablerna är monotont (<https://www.statisticssolutions.com/correlation-pearson-kendall-spearman/>, hämtat

13.1.2020). Ett monotont samband betyder att då observationerna på den ena variabelns värde ökar, antingen ökar eller sjunker även observationernas värde på den andra variabeln, men inte nödvändigtvis på ett konstant sätt, så att observationerna är jämnt fördelade omkring regressionslinjen. Ett samband kan vara monotont och linjärt eller monotont och inte linjärt (<https://support.minitab.com/en-us/minitab-express/1/help-and-how-to/modeling-statistics/regression/supporting-topics/basics/linear-nonlinear-and-monotonic-relationships/>, hämtat 12.10.2020).

Spearman's korrelationsanalys skiljer sig väsentligt från den mest använda formen av korrelationsanalys: Pearsons r , eftersom Spearman-metoden inte förutsätter att det finns ett linjärt samband mellan variablerna och inte heller att data på båda variablerna är normalfördelade och homoskedastiska. Ett linjärt samband betyder att det går att dra en rät linje som beskriver sambandet mellan variablerna. Homoskedasticitet innebär att spridningen av observationerna är jämn omkring regressionslinjen. (<https://www.statisticssolutions.com/correlation-pearson-kendall-spearman/>, hämtat 15.9.2020). Motsatsen till homoskedasticitet är heteroskedasticitet och det innebär att feltermernas varians inte är konstant (Broms 2013, "Guide: Regressionsdiagnostik – heteroskedasticitet", del 1, <https://spssakuten.com/2013/02/04/guide-regressionsdiagnostik-heteroskedasticitet-del-1/>, hämtat 20.1.2020).

För att få veta hur starkt sambandet är mellan två variabler måste en korrelationskoefficient räknas ut. För Spearman's korrelationsanalys betecknas denna koefficient med ρ (rho). Koefficienten kan ha värden på mellan -1 och +1. Värden nära 0 indikerar att det inte finns något samband, positiva värden indikerar ett positivt samband och negativa ett negativt samband (<https://statistics.laerd.com/statistical-guides/spearman's-rank-order-correlation-statistical-guide-2.php>, hämtat 19.11.2020).

Tolkningen av sambandets styrka varierar på olika forskningsområden och även från studie till studie. Akoglu ger som exempel ett antal riktlinjer för tolkning av korrelationskoefficientens styrka inom statsvetenskaplig forskning: koefficienter med värden över 0,2 indikerar ett svagt samband, värden över 0,3 ett samband på medelnivå och värden över 0,4 ett starkt samband (Akoglu, 2018, s. 92). McLeod påpekar att tolkningen av sambandets styrka beror på hur enkelt eller svårt det är att mäta fenomenen i en studie. För variabler som är svårare att mäta rekommenderar han att tolka korrelationskoefficienter på över 0,4 som indikationer på ett relativt starkt samband och samband

mellan 0,2 och 0,4 som samband på medelnivå (McLeod, 2020, Correlation Definitions, Examples & Interpretations, <https://www.simplypsychology.org/correlation.html>, hämtat 29.9.2020).

5.2.2. χ^2 – metoden

χ^2 -metoden innebär att analysera absoluta frekvenser av en eller två variabler i en frekvenstabell. Korstabeller är den metod som används då två variabler analyseras (Körner & Wahlgren, 2016, s. 155). Korstabeller är en enkel statistisk analysmetod med hjälp av vilken man kan se om det finns något samband mellan variabler på nominal, ordinal eller intervallskalenivå (Sundell, 2012, ”Guide: Korstabeller”, <https://spssakuten.com/2012/02/14/guide-korstabeller/>, hämtat 6.10.2020). Korstabeller passar som metod väl ihop med korrelationsanalys, eftersom båda är analysmetoder som söker efter samband mellan variabler.

Förutsättningen för χ^2 -metoden är att variablerna går att gruppera i ett begränsat antal kategorier (<https://libguides.library.kent.edu/SPSS/Crosstabs>, hämtat 6.10.2020). Eftersom bistånd per capita är en kontinuerlig variabel utan kategorier har jag kodat om den till en ordinal variabel med tre kategorier: låg, medel och hög. För att minska på kategorierna för demokrati och underlätta tolkningen av frekvenstabellen har jag kodat om också demokrati från 13 kategorier till 3.

Då korstabeller används ställs en nollhypotes och en mothypotes upp. Nollhypotesen säger att variablerna är oberoende av varandra medan mothypotesen säger att det finns ett samband mellan de två (Körner & Wahlgren, 2016, s. 160). Efter att en frekvenstabell av observationerna på båda variablerna gjorts, räknas de förväntade frekvenserna ut och jämförs med de observerade frekvenserna (Körner & Wahlgren, 2016, s. 155). De förväntade frekvenserna måste alla ha ett värde på över fem för att χ^2 -metoden ska kunna användas (Körner & Wahlgren, 2016, s. 162).

Styrkan av sambandet vid χ^2 -test bestäms av χ^2 -värdets storlek. Körner och Wahlgren säger att “Man kan säga att χ^2 är *ett* mått på sambandets styrka; ju högre värde desto starkare är sambandet.” (Körner & Wahlgren, 2016, s. 164). Ju mer de observerade och förväntade frekvenserna avviker från varandra, desto högre kommer χ^2 -värdet att vara och desto mer sannolikt kommer resultatet att vara signifikant och vi kan förkasta nollhypotesen och dra slutsatsen att det finns ett samband mellan variablerna (<https://ezspss.com/interpreting-chi-square-results-in-spss/>, hämtat 9.10.2020). Detta betyder att de observerade frekvenserna inte har samma värden som de förväntade frekvenserna och testfunktionens observerade värde, d.v.s. χ^2 -värdet i SPSS-outputen överstiger det kritiska χ^2 -värdet, som bestäms av antalet frihetsgrader (Körner & Wahlgren, 2016, s.157). Frihetsgraderna räknas ut

genom att multiplicera antalet rader med antalet kolumner efter att ha subtraherat 1 från båda. Frihetsgraderna för mina korstabeller är $fg = (3-1) \times (3-1)$, vilket blir fyra.

6. Analys och resultat

Detta kapitel består av fem delar som tillsammans utgör resultatredovisningen. En resultatredovisning ska vara pedagogisk och korrekt, varför en indelning i olika delar är nödvändig för att läsaren ska förstå vad som hänt under forskningsprocessen (Sundell 2012, "Guide: En (i mitt tycke) bra resultatredovisning" <https://spssakuten.com/2012/05/05/guide-en-i-mitt-tycke-bra-resultatredovisning/#Del3>, hämtat 20.1.2020). Första delen är en presentation av den beskrivande statistiken för mina data för korrelationsanalysen. Andra delen redovisar för första modellen av en enkel sambandsanalys med hjälp av korrelation, där sambandet mellan de två variablerna förankras. Tredje delen är en alternativ modell av korrelationsanalysen för att få reda på om sambandet varit olika starkt vid olika tillfällen. I detta stycke går jag också genom den beskrivande statistiken för den alternativa analysen. Fjärde delen handlar om att bekräfta de funna sambanden genom ytterligare analyser med χ^2 -metoden. Femte delen innehåller diskussion och slutsatser.

6.1 Beskrivande statistik

Nedan finns en tabell som visar den beskrivande statistiken för alla mina observationer på båda variablerna. Som vi kan se är antalet observationer 726 för både bistånd per capita och demokrati, eftersom det finns sex nedslag från 1991 – 2016 med 121 observationer på vardera variabeln.

Tabell 1: Beskrivande statistik för demokrati och bistånd per capita.

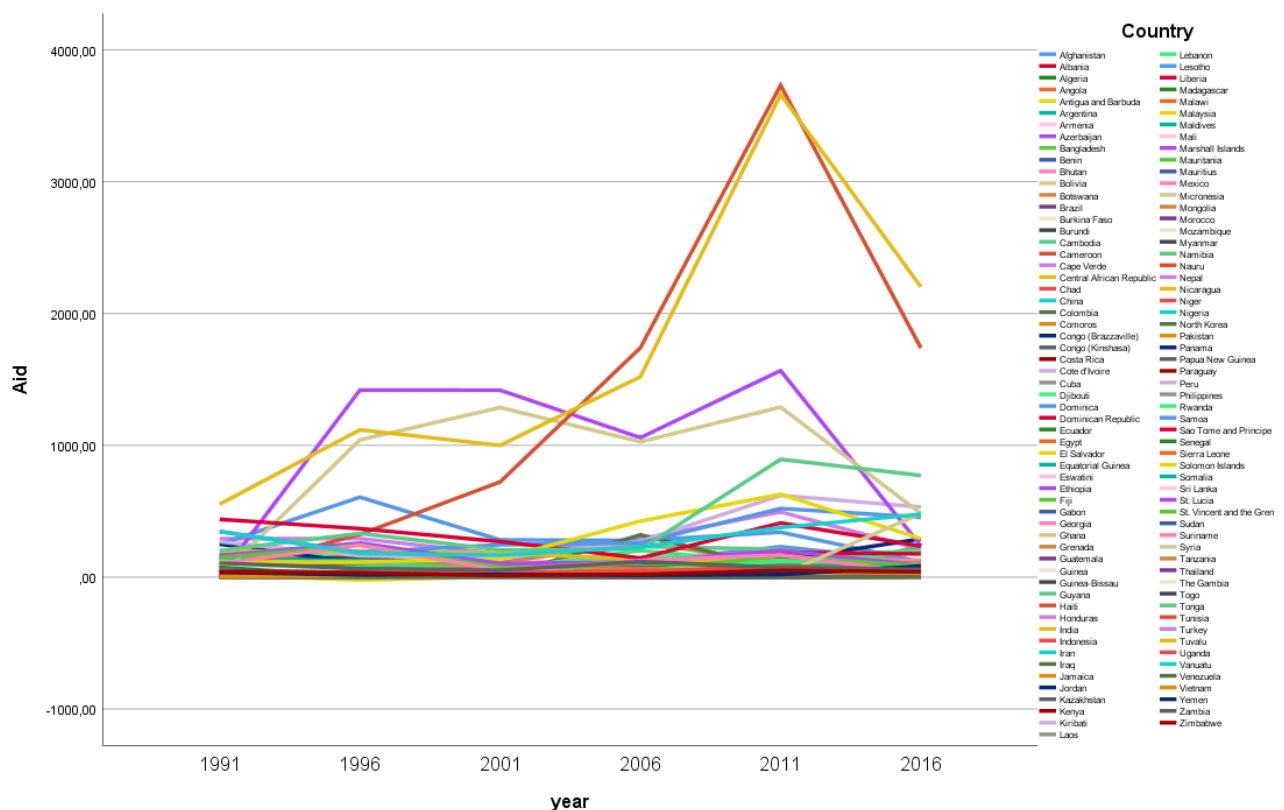
Variabel	N	Medelvärde	Standardavvikelse	Min	Max	Median
Demokrati	726	3,95	1,80	1,00	7,00	4,00
Bistånd per capita	726	109,07	284,79	- 21,72	3731,73	42,48

Medeltalet för demokrati är 3,95, vilket antyder en ganska jämn fördelning av länder på demokratiskalan. Standardavvikelsen är 1,80, vilket tyder på en relativt liten spridning kring medelvärdet jämfört med spridningen för bistånd per capita. Medianen är 4, vilket är mycket nära medeltalet.

Medeltalet för bistånd per capita för hela tidsperioden är 109,07 (USD) och standardavvikelsen är 284,79. En så hög standardavvikelse betyder att en stor del av observationerna avviker från medelvärdet (Körner och Wahlgren, 2016, s.50). Medianen för variabeln är 42,48. Som vi kan se i bild 2 nedan är variationen i bistånd per capita från 1991 – 2016 mycket liten för de flesta länderna, medan det finns några länder med mycket varierande biståndsnivåer under dessa år. Detta kan förklara varför standardavvikelsen är hög och medeltalet är relativt högt jämfört med medianen. På bild 2 ser vi att även om flera länder har haft mycket låg nivå av bistånd per capita under hela den undersökta perioden, finns det en trend av ökande bistånd mellan åren 2001 och 2011 och en minskande trend från 2011 framåt. Det lägsta observerade värdet av bistånd är - 21,72 medan det högsta observerade värdet är 3731,73.

Summan av bistånd ett land fått per år kan anta negativa värden eftersom vissa länder har betalat tillbaka mer bistånd som amorteringar på lån, än de har fått bistånd det året. Statistiken visar nettovärdet av allt bistånd ett land fått per år och innefattar därför för utvecklingsländer både mottaget bistånd och tillbakabettat bistånd men inte bistånd som mottagarländer ger till andra länder (<https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/114966-why-do-some-countries-receive-negative-amounts-of>, hämtat 12.10.2020).

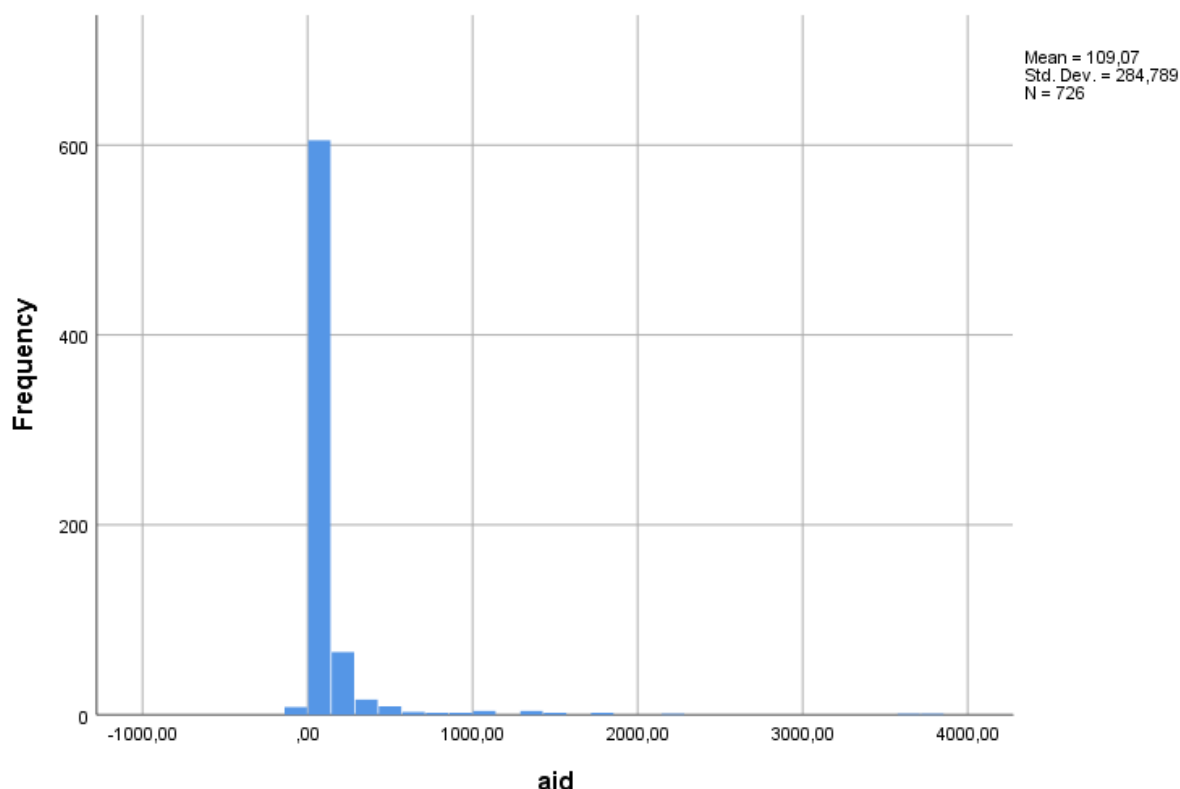
Bild 2: Bistånd per capita 1991–2016 i alla länder.

På bilden finns de mest anmärkningsvärda kurvorna hos Tuvalu och Nauru som år 2011 båda har fått mer än 3500 USD i bistånd per capita efter en brant ökning av biståndet som börjat ungefär tio år tidigare. Även Marshallöarna och Mikronesien har fått väldigt mycket bistånd per capita under största delen av tidsperioden. Alla dessa länders kurvor pekar brant nedåt i slutändan av grafen. En sak som kan påverka att dessa länder fått högre nivåer av bistånd per capita är att de har väldigt liten folkmängd. Trots detta har ländernas kurvor stigit från ungefär samma nivåer som de andra ländernas i analysen i början av 1990-talet. Att dessa små öriken är demokratier ökar på sannolikheten att korrelationsanalysen kommer att visa att demokratier får mer bistånd per capita än auktoritära stater.

Nedan ett histogram som anger att data för bistånd per capita inte är normalfördelade och ytterligare visar den ojämna fördelningen av bistånd per capita. Histogrammet bekräftar att jag ska använda Spearmans korrelationsanalys i stället för Pearsons r. Det visar en ojämn fördelning där relativt låga värden av bistånd per capita är överrepresenterade.

Bild 3: Histogram, bistånd per capita.

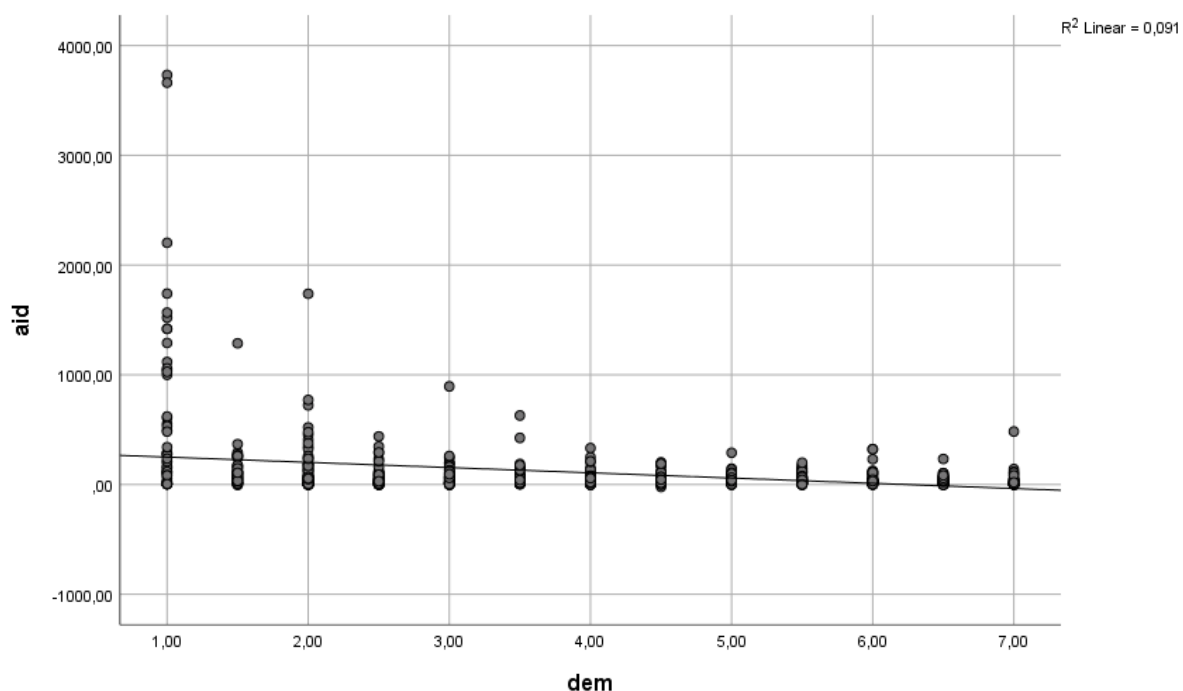

6.2 Sambandsanalys: Spearmans korrelationsanalys, modell 1

Denna analys innefattar alla länders observationer oberoende av vilket år de är mätta. På detta sätt får vi en helhetsbild av sambandet mellan demokrati och bistånd per capita under hela den undersökta tidsperioden. Syftet med detta är att svara på den första forskningsfrågan: Finns det en korrelation mellan demokrati och bistånd per capita, åren 1991 – 2016? Som tidigare nämnts finns det inte ett linjärt samband mellan mina variabler och de är inte heller normalfördelade. Därmed uppfylls inte kriterierna för Pearsons korrelationsanalys och Spearmans korrelationsanalys är att föredra.

Av spridningsdiagrammet nedan kan utläsas att då ett land är mer auktoritärt (högre demokrativärde), är mängden bistånd per capita det fått nästan helt utan undantag liten, medan de länder som är demokratiska oftare har fått större mängder bistånd per capita. Den nedåtgående linjen visar på detta samband. Sambandet är inte linjärt, eftersom observationerna inte kan fördelas jämnt omkring regressionslinjen. Data är heteroskedastiska, vilket innebär att då värdet på demokrativariabeln minskar (går mot mer demokrati), ökar variationen på biståndsvariabeln på ett icke-konstant sätt. Variansen av observationerna vid låga värden av demokrati är mycket större än variansen vid höga värden av demokrati. Spridningsdiagrammet indikerar ett negativt och monotont samband, där högre värden av bistånd per capita oftast motsvarar lägre värden av demokrati och lägre värden av bistånd per capita oftast motsvarar högre värden på demokrati-skalan. Sambandet mellan demokrati och bistånd per capita är egentligen positivt eftersom låga värden på demokrati-skalan betyder demokrati.

Bild 4: Spridningsdiagrammet visar spridningen av alla data med bistånd per capita på Y-axeln och demokrati på X-axeln.

6.2.1 Resultat, modell 1

I tabellen nedan syns resultatet av Spearmans test som jag kört för att få veta ifall de två variablerna har något samband sinsemellan. Då alla observationer analyseras tillsammans har årtalet för observationerna ingen betydelse. Det jag vill få svar på i denna modell är om det alls finns en korrelation mellan demokrati och bistånd per capita under åren 1991 – 2016.

Tabell 2: Korrelationskoefficienten för sambandet mellan demokrati och bistånd per capita (modell 1).

Korrelationskoefficient
-,29 **

Resultatet av Spearmans test visar att det finns ett monotont samband på medelnivå mellan demokrati och bistånd per capita ($\rho = -.29$, $n = 726$, $p < .05$). Mer bistånd per capita är korrelerat med mer demokrati. Korrelationskoefficienten är på medelnivå, på basis av de riktlinjer jag tidigare angett i metodkapitlet. Resultatet är signifikant, vilket bekräftar att det finns ett monotont samband mellan variablerna. Korrelationskoefficienten är negativ trots att den visar på ett positivt samband mellan demokrati och bistånd per capita därför att Freedom House på sin skala definierar låga värden som demokrati och höga värden som icke-demokrati. Detta resultat innebär att de länder som är mer demokratiska oftare har högre nivå av bistånd per capita än de som är mindre demokratiska eller auktoritära. Hypotesen att det finns ett samband mellan bistånd per capita och demokrati under den undersökta tidsperioden blir bekräftad. Detta var ett väntat resultat eftersom spridningsdiagrammet visade att det fanns fler observationer av hög nivå av bistånd per capita vid lägre demokrativärde än det fanns vid högre demokratinivå och att högt demokrativärde ofta sammanföll med låg nivå av bistånd per capita.

Att det fanns en korrelation mellan demokrati och bistånd per capita mellan 1991 och 2016 understöder de antaganden som lagts fram i teorikapitlet om att biståndsgivarländer stöder demokratiska utvecklingsländer i högre grad än auktoritära utvecklingsländer. Även om jag inte kan säga att viljan att understöda demokratiers stabilitet eller deras ledares överlevnad är en orsak till det funna sambandet mellan demokrati och bistånd per capita kan det konstateras att resultaten stämmer överens med de antaganden som läggs fram om hur biståndsgivarländer idealt bör handla om de vill stärka demokratin i redan demokratiska utvecklingsländer. Att korrelationen bara är på medelnivå kanske beror på att långt ifrån alla biståndsgivarländer resonerar och handlar på det sätt som de teorier som jag hänvisar till rekommenderar. Mitt resultat bekräftar att den korrelation mellan demokrati och bistånd som Dollar och Alesina kommit fram till även håller för tiden efter kalla kriget (Dollar och

Alesina, 2000, s. 37). Korrelationskoefficienten i min studie indikerar ett starkare samband än deras, som är 0,18. Det är dock troligt att de använt Pearsons r, eftersom korrelationsmetoden inte är nämnd i studien, vilket minskar på jämförbarheten mellan mitt och deras resultat.

Bland de länder som är demokratiska finns det mycket varierande nivåer av bistånd per capita medan de minst demokratiska länderna alla får relativt små mängder bistånd per capita. Variansen i spridningen är stor och uteliggare finns på nästan alla demokratinivåer. Det kan hända att sambandet mellan variablerna i korrelationsanalysen ytterligare förstärks av de uteliggare som har en väldigt hög nivå av bistånd per capita. Eftersom korrelationskoefficienten anger ett samband på medelnivå kan det dock konstateras att det antagligen skulle finnas ett samband även utan uteliggare. Om sambandet var svagare kunde det ifrågasättas. En mer nyanserad bild av sambandet får vi i nästa stycke, där tidsnedslagen analyseras skilt.

6.3 Spearmans korrelationsanalys, modell 2

I denna modell gör jag en korrelationsanalys skilt för varje tidsnedslag. De analyserade enheterna per tidsnedslag är 121. Denna analys gör jag för att få reda på om det har funnits ett samband mellan demokrati och bistånd per capita också vid de enskilda tidsnedslagen jag undersöker och svara på forskningsfrågorna två och tre: Finns det ett samband mellan demokrati och bistånd per capita vid fem olika tidsnedslag under denna period? Hade sambandet olika styrka vid olika tidsnedslag?

6.3.1 Beskrivande statistik och spridningsdiagram, alla tidsnedslag

Tabell 3: beskrivande statistik för alla tidsnedslag.

	1991		1996		2001	
	Dem.	Aid	Dem.	Aid	Dem.	Aid
N	121	121	121	121	121	121
Min.	1,00	,04	1,00	-21,72	1,00	,79
Max.	7,00	553,41	7,00	1419,04	7,00	1418,28
M	4,21	75,41	4,11	96,71	3,98	81,38
Std. Dev.	1,84	92,67	1,85	199,33	1,76	204,49

	2006		2011		2016	
	Dem.	Aid	Dem.	Aid	Dem.	Aid
N	121	121	121	121	121	121
Min.	1,00	-3,30	1,00	-1,99	1,00	-1,66
Max.	7,00	1739,6	7,00	3731,7	7,00	2202,4
M	3,75	107,70	3,81	179,28	3,86	113,96
Std. Dev.	1,76	247,06	1,75	507,62	1,82	272,19

Ovan har jag samlat ihop den beskrivande statistiken för de olika tidsnedslagen. För demokrati hölls både medelvärden och standardavvikelser på ungefär samma nivå under hela tidsperioden. Standardavvikelsen är vid varje tidsnedslag ungefär två steg lägre än medelvärdet, vilket visar att det finns ett avsevärt antal observationer som avviker från medelvärdet mot lägre demokrativärden. Medelvärdet sjönk lite från 1991 – 2006, vilket indikerar att länderna på det stora hela har blivit lite mer demokratiska under dessa år. Eftersom skalan är ordinal är min. och max.-värdena för demokrati inte av intresse.

För bistånd per capita däremot var medelvärdet som lägst år 1991, på 75,4 och som högst år 2011, då det var 179,28. Standardavvikelseerna varierar ännu mer, från det lägsta värdet 92,66 år 1991 till det högsta värdet 507,62 år 2011. Det är anmärkningsvärt att standardavvikelsen har vuxit så mycket mellan åren 1991 och 2011, vilket tyder på att observationerna spridit sig allt längre ifrån medelvärdena under denna period. Detta antyder att det finns fler extrema värden vid de senare tidsnedslagen än vid de tidigare och att de mest extrema värdena uppträder år 2011. År 2016 var medelvärdet 113,96 och standardavvikelsen bara 272,19, vilket är drygt hälften av standardavvikelsen för år 2011. Det minsta värdet för bistånd per capita är negativt åren 1996, 2006, 2011 och 2016. Det lägsta min.-värdet är -21,72 år 1996 och det högsta min.-värdet är 0,79 år 2001. Det högsta max.-värdet är 3731,73, år 2011. År 1991 finner vi det lägsta max.-värdet: 553,41. Detta betyder att det land som har fått mest bistånd per capita år 2011 har fått över 3000 USD mer än det land som fick mest bistånd per capita år 1991.

Innan genomgången av analysresultaten visar jag att förutsättningarna för Spearmans korrelationsanalys uppfylls medan förutsättningarna för Pearsons r inte uppfylls för de enskilda tidsnedslagen så att jag vet att jag ska använda samma metod som i modell 1. Jag går genom den

beskrivande statistiken och kollar *skewness*, *histogram* och *normality tests* för att få reda på ifall variablerna är normalfördelade och jag skapar spridningsdiagram för att få reda på om det finns ett linjärt samband mellan variablerna och ifall observationerna är homo- eller heteroskedastiska. Resultaten av mina förtester visar att förutsättningarna för Pearsons korrelationsanalys inte uppfylls, så jag fortsätter med Spearman. Precis som för alla observationer tillsammans är data för de enskilda tidsnedslagen inte normalfördelade, uppvisar inte linjära samband och är heteroskedastiska.

Se nedan spridningsdiagrammen för varje tidsnedslag. Observera att graferna från 1991 till 2006 har 2000 USD som högsta värde på Y-axeln medan graferna för 2011 och 2016 har 4000 USD som högsta värde. Detta beror på att de högsta värdena för bistånd per capita för de två sista åren är mycket högre än de högsta värdena för de tidigare åren. Som vi ser anger spridningen i diagrammen ett monotont och negativt samband mellan variablerna vid alla tidsnedslag. Observationerna har för varje tidsnedslag en tendens att samla sig tätare omkring regressionslinjen vid högre demokrativärden än vid låga demokrativärden. De flesta uteliggarna finns vid låga demokrativärden. Ett undantag utgörs av år 1991, då spridningen var ojämn också vid högre demokrativärden.

Bild 5: Spridningsdiagram 1991.

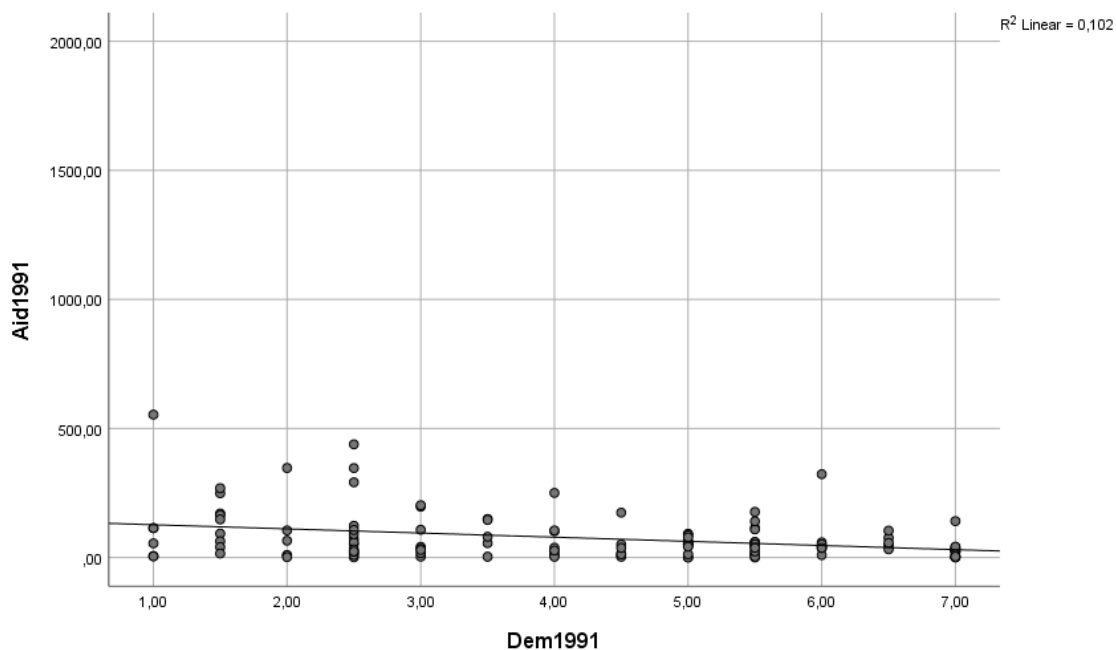

Bild 6: Spridningsdiagram 1996.

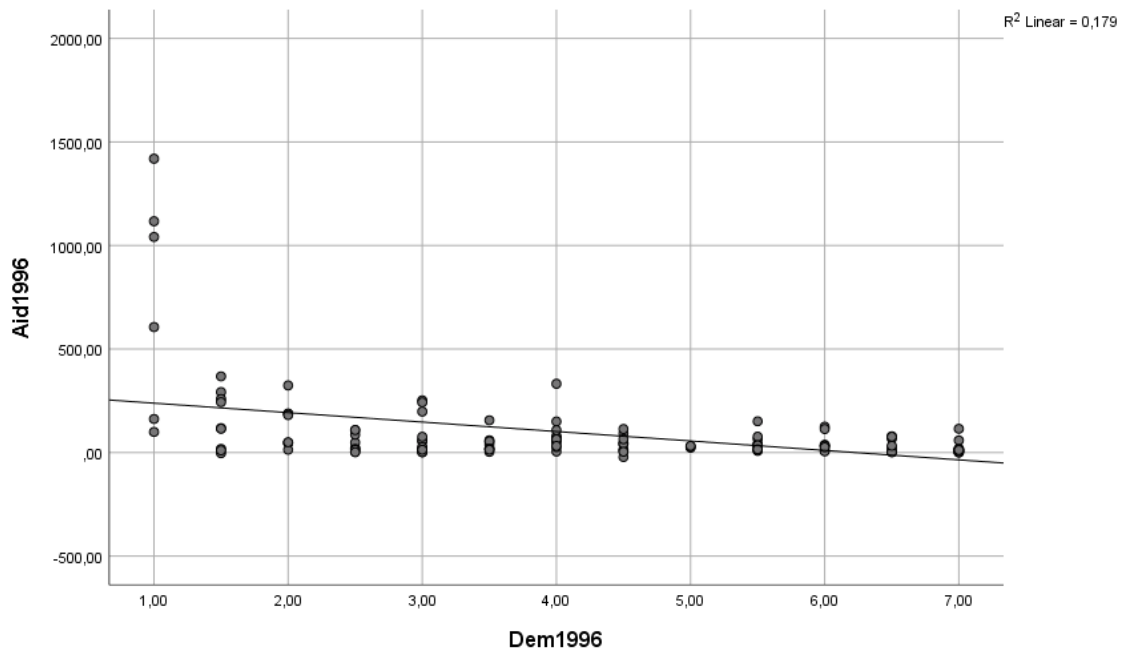

Bild 7: Spridningsdiagram 2001.

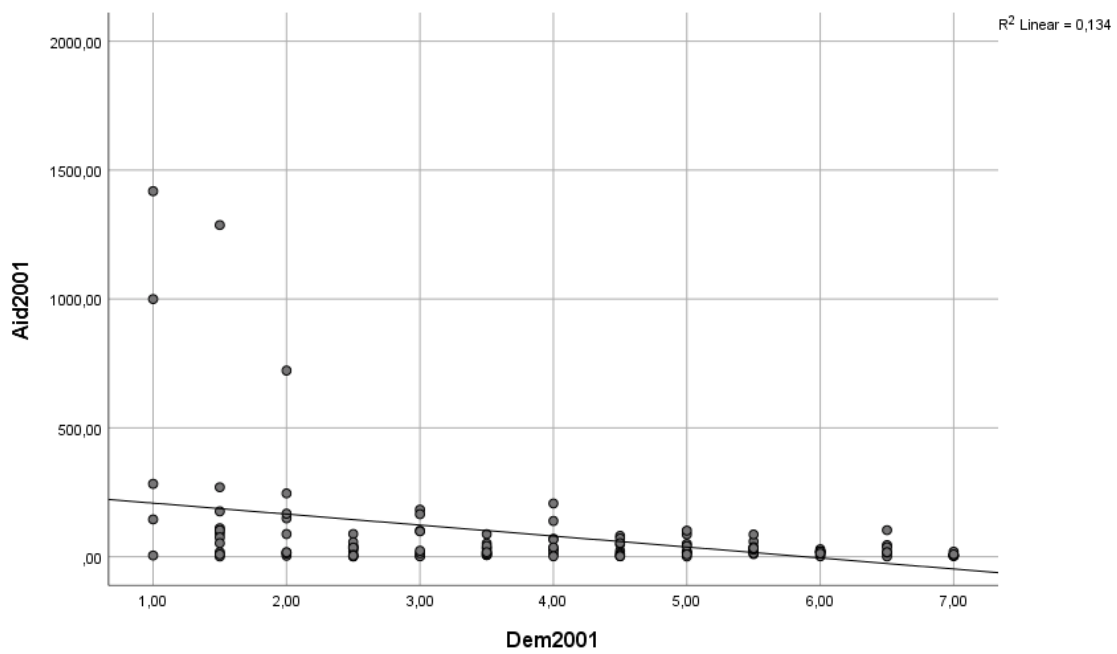

Bild 8: Spridningsdiagram 2006.

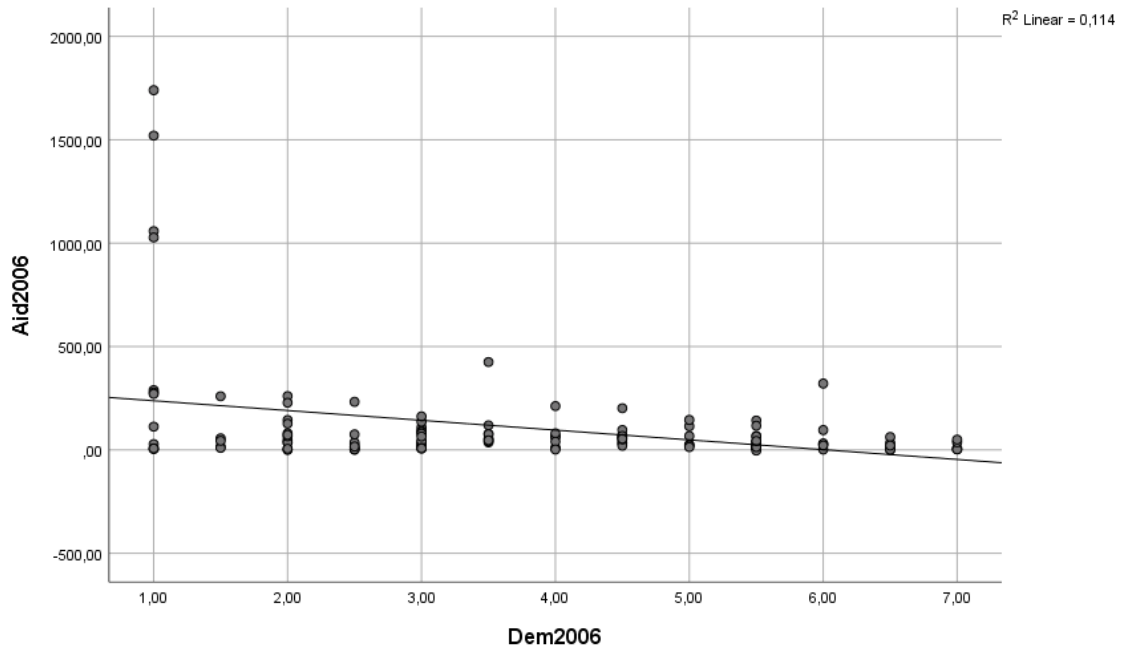

Bild 9: Spridningsdiagram 2011.

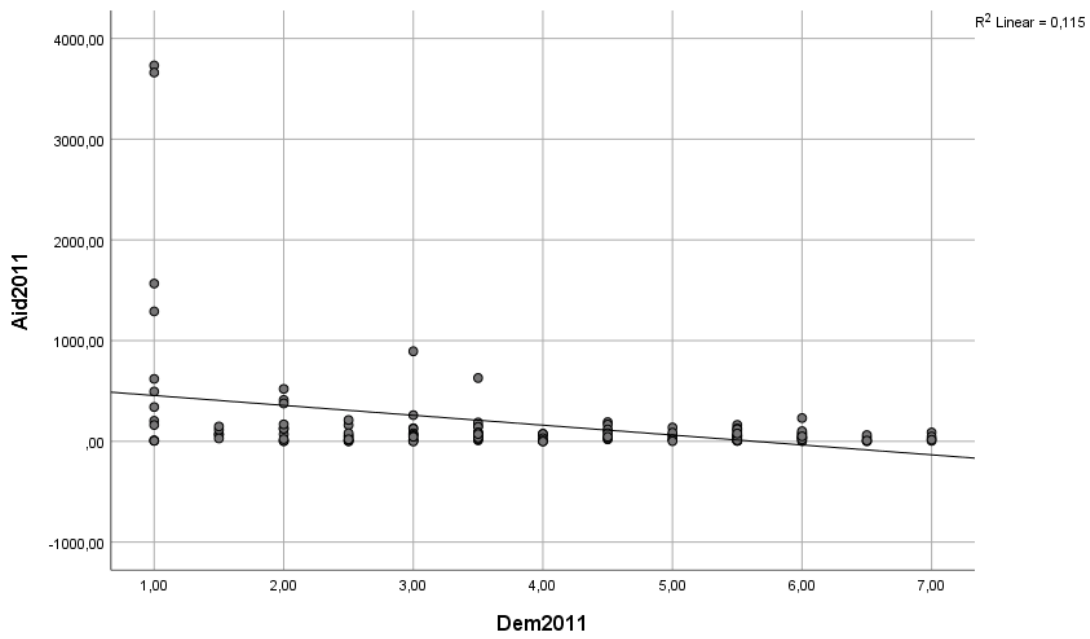
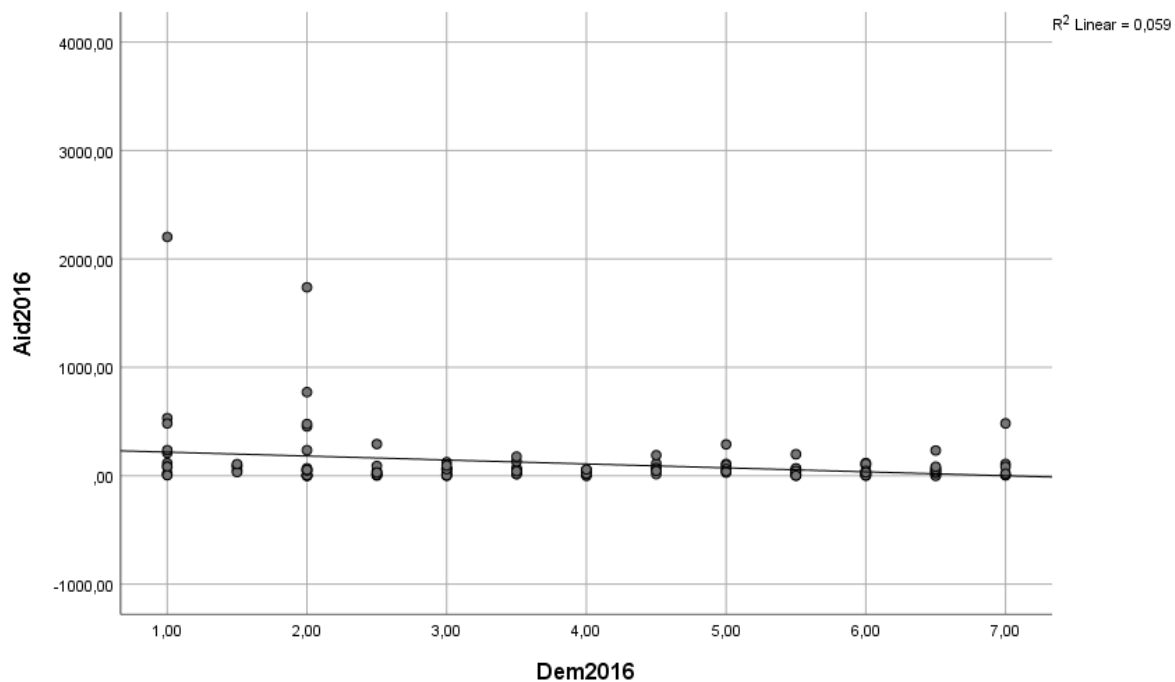

Bild 10: Spridningsdiagram 2016.

6.3.2 Resultat, modell 2

Då jag kör Spearmans korrelationsanalys för de enskilda tidsnedslagen får jag signifikanta resultat för alla år utom 2016. Det starkaste sambandet ($\rho = -.40$) fanns år 1996 och de svagaste sambanden ($\rho = -.25$) åren 1991 respektive 2011. Att det åren 1996 och 2001 gick mer bistånd per capita till mer demokratiska länder än år 1991 var väntat, eftersom det vid mitten 1990-talet rådde stark konsensus om att demokrati bör understödjas, medan biståndsgivarländer i decennieskiftet mellan 1980- och 1990-talen hade andra prioriteter. Från år 2006 framåt var sambandet inte lika starkt som åren 1996 och 2001. År 2006 var sambandet lika starkt som år 1991 och år 2011 var sambandet lite starkare än år 2006. År 2016 fanns inte ett signifikant samband.

Tabell 4: Korrelationskoefficienter för alla tidsnedslag för sambandet mellan bistånd per capita och demokrati.

År	Spearmans korrelationskoefficient
1991	-,25 **
1996	-,40**
2001	-,34**
2006	-,25**

2011	-,31**
2016	-,16

Dessa resultat understöder delvis hypotesen om att ett samband finns mellan demokrati och bistånd per capita för alla tidsnedslag. Ändå kan hypotesen inte bekräftas eftersom analysen för år 2016 inte får ett signifikant resultat. Korrelationskoefficienterna för åren 1996, 2001 och 2011 angav ett starkare samband mellan variablerna än sambandet i modell 1, medan koefficienterna för resten av tidsnedslagen angav ett svagare samband än sambandet i modell 1. Resultaten indikerar att det funnits en korrelation på medel- till stark nivå mellan bistånd per capita och demokrati åtminstone från början av 1990-talet till början av 2010-talet.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att antagandet i den andra forskningsfrågan bekräftas för fem av sex nedslag och den tredje forskningsfrågan får ett jakande svar. Det fanns skillnader i korrelationskoefficientens styrka mellan de olika tidsnedslagen. Hypotes 1 bekräftas av modell 1 medan hypotes 2 inte bekräftas av modell 2 eftersom det inte finns någon korrelation år 2016. Hypotes 3 bekräftas av båda analyserna. Det fanns en korrelation då alla tidsnedslag analyserades tillsammans och det fanns likaså signifikanta korrelationer för alla tidsnedslag förutom år 2016. Demokrati sammanfaller ofta med hög nivå av bistånd per capita i utvecklingsländer medan auktoritärt styre sammanfaller med låg nivå av bistånd per capita, på basis av korrelationsanalysen. Korrelationerna från 1991 till 2011 stämmer också överens med de teoretiska utgångspunkterna om att biståndsgivarländerna kan förstärka demokratin på en global nivå genom att stöda biståndsmottagande demokratier ekonomiskt och därför kan tänkas ge mer bistånd per capita till dessa än till auktoritära länder.

6.4 Kompletterande sambandsanalys: χ^2 -metoden

6.4.1 Modell 1

Jag har i det föregående stycket med hjälp av korrelationsanalys bekräftat att det finns ett samband mellan demokrati och bistånd per capita, även om sambandets styrka för de flesta tidsnedslagen var endast på medelnivå. I detta stycke analyserar jag, med hjälp av korstabeller, om det fanns ett samband mellan de två variablerna, denna gång så att båda variablerna är indelade i tre nivåer. Detta på grund av att korstabeller kräver ordinala eller nominala variabler. Varje nivå ska också innehålla tillräckligt många observationer, så att de minsta förväntade frekvenserna inte har ett mindre värde än fem. Därför kan inte för snäva kategorier användas (Körner och Wahlgren, 2016, s. 157).

Först ställer jag upp två hypoteser för analysens resultat.

H0: Bistånd per capita-nivå är oberoende av demokratinivå.

H1: Det finns ett samband mellan demokrati och bistånd per capita.

Nollhypotesen är synonym med att det inte finns någon skillnad i bistånd per capita-nivå mellan de olika nivåerna av demokrati medan mothypotesen betyder att det finns skillnader i bistånd per capita-nivån på olika demokratinivåer (Körner och Wahlgren 2016, s. 160). Om nollhypotesen förkastas, bekräftas den från första forskningsfrågan härledda hypotesen att det finns ett samband mellan demokrati och bistånd per capita.

Tabell 5: Fördelning av observationer enligt demokrati- och bistånd per capita-nivå, 1991 – 2016.

		Bistånd per capita			Totalt
		Låg	Mellan	Hög	
Demokrati	Fria	63 (71,4)	42 (71,7)	112 (73,8)	217
	Delvis fria	82 (94,2)	112 (94,5)	92 (97,3)	286
	Inte fria	94 (73,4)	86 (73,7)	43 (75,9)	223
	Totalt	239	240	247	726

χ^2 -värdet är 60,20 ($p < .05$). Detta överskrider det kritiska värdet som vid fyra frihetsgrader (och 5 % sannolikhet) är 9,49. Eftersom resultatet är signifikant kan nollhypotesen förkastas. Detta betyder att det finns ett samband mellan demokrati och bistånd per capita, eftersom det finns skillnader mellan de observerade frekvenserna och de förväntade frekvenserna.

I korstabellen ser vi att för fria länder som får hög nivå av bistånd per capita avviker den observerade frekvensen mest från den förväntade frekvensen. 112 observationer för fria, d.v.s. demokratiska länder, placerar sig i kategorin hög, medan den förväntade frekvensen är endast 73,8. Det finns avsevärt färre observationer än förväntat bland de fria länder vars bistånd per capita är på mellannivå. För låg nivå är den förväntade och observerade frekvensen jämförelsevis nära varandra.

För delvis fria länder placerar sig största delen av observationerna på mellannivå, på vilken den observerade frekvensen är högre än den förväntade. På hög och låg nivå är de observerade och förväntade frekvenserna relativt nära varandra. För inte fria länder är låg bistånd per capita-nivå den

vanligaste observationen och observationerna är fler än förväntat. För inte fria länder är den observerade frekvensen på mellannivå högre än den förväntade frekvensen. Observationerna på hög nivå är avsevärt färre än förväntat.

Vi kan i korstabellen se följande mönster: Antalet enheter med hög nivå av bistånd per capita minskar avsevärt längre ned i tabellen, från fria till delvis fria och inte fria länder. Det motsatta gäller enheterna med låg nivå av bistånd per capita. De ökar då vi rör oss nedåt från fria till mindre fria länder, dock inte lika mycket som observationerna för hög nivå av bistånd per capita minskar.

De mest demokratiska länderna har enligt tabellen oftast fått mycket bistånd per capita medan auktoritära länder oftast fått lite bistånd per capita. Fria länder har större varians i spridningen av observationer än de andra demokratikategorierna, vilket kan jämföras med det vi kunde se i spridningsdiagrammet i samband med den första korrelationsanalysen, där variansen var störst vid demokratinivå 1 för att gradvis bli mindre vid högre demokrativärden.

De första modellerna av χ^2 -analysen och korrelationsanalysen ger resultat som stämmer överens sinsemellan, eftersom båda visade på ett signifikant samband mellan demokratinivå och bistånd per capita. Vi kan därmed konstatera att den första forskningsfrågan får ett positivt svar: det finns ett samband mellan demokrati och bistånd per capita. Både korrelations- och χ^2 -analysen bekräftar att det finns ett samband, vid vilket högre nivå av demokrati för det mesta innebär mer bistånd per capita och lägre demokratinivå för det mesta innebär mindre bistånd per capita. Mer bistånd per capita gick till länder som var demokratiska än till sådana som var auktoritära under åren 1991 – 2016. Den första hypotesen blir bekräftad och vi kan konstatera att sambandet är antingen starkt eller på medelnivå, beroende på vilken analysmetod som används.

Ur en teoretisk synvinkel finns det grund att anta att mottagarländers demokratinivå har betydelse åtminstone för en del av givarländerna. Det kan också tyda på att något i biståndsgivarländernas policyer gentemot biståndsmottagarländer leder till att demokratier tar emot mer bistånd per capita än andra länder, även om detta inte skulle vara avsikten bakom givarländernas beslut om bistånd. Enligt de teorier som jag gått genom finns det flera grunder till varför biståndsgivarländer skulle ha orsak att fördela bistånd på ett sådant sätt att demokratier får mer resurser.

6.4.2 Modell 2

Denna analys testar med χ^2 -metoden ifall det finns samband mellan demokrati och bistånd per capita under de olika tidsnedslagen. Noll- och mothypoteserna är de samma för varje tidsnedslag i denna modell som i den första modellen av χ^2 -analysen. Om nollhypotesen för samtliga tidsnedslag förkastas, kan vi konstatera att den andra hypotesen för hela studien blivit bekräftad på basis av χ^2 -metoden, vilket skulle innebära att det finns ett samband mellan demokrati och bistånd per capita vid alla tidsnedslag.

Nedan korstabellerna för alla tidsnedslag och korta tolkningar av analysresultaten. Alla korstabeller har fyra frihetsgrader, eftersom de har tre rader och tre kolumner.

Tabell 6: Fördelning av observationer enligt demokrati- och bistånd per capita-nivå, år 1991.

		Bistånd per capita			Totalt
		Låg	Mellan	Hög	
Demokrati	Fria	9 (9,5)	9 (14,9)	18 (11,6)	36
	Delvis fria	13 (10,8)	15 (16,9)	13 (13,2)	41
	Inte fria	10 (11,6)	26 (18,2)	8 (14,2)	44
	Totalt	32	50	39	121

För år 1991 är χ^2 -värdet 12,82 ($p < .05$). Detta överskrider det kritiska värdet, som vid fyra frihetsgrader (och 5 % sannolikhet) är 9,49. Nollhypotesen förkastas och det kan konstateras att det finns ett samband mellan demokrati och bistånd per capita år 1991.

I tabellen kan vi se att det finns fler fria länder än förväntat i kategorin hög nivå av bistånd. Denna kategori innehåller också den största absoluta mängden fria länder. De fria länder som år 1991 var i mellankategorin är färre än förväntat medan observerade och förväntade frekvenser är nästan helt lika för de fria länder som är på låg nivå av bistånd per capita.

För delvis fria länder finns det ingen skillnad mellan observerade och förväntade frekvenser på hög nivå. Också på låg och mellannivå är frekvensparen nära varandra.

Den största skillnaden mellan förväntade och observerade frekvenser finns bland inte fria länder på mellannivå. Frekvensparen avviker avsevärt från varandra också på hög nivå för inte fria länder. På låg nivå är de inte fria ländernas förväntade och observerade frekvenser mycket nära varandra.

Fördelningen mellan kategorier i frekvenstabellen visar att fler fria länder än förväntat fick mycket bistånd per capita medan färre inte fria länder än förväntat fick det. Detta var ett väntat resultat på basis av korrelationsanalysens resultat. Största delen av de inte fria länderna placerar sig dock i analysen på mellannivå vad gäller mottaget bistånd per capita och inte på låg nivå, vilket avviker från resultatet i den första modellen av χ^2 -analysen, men överensstämmer med spridningsdiagrammet för år 1991.

Tabell 7: Fördelning av observationer enligt demokrati- och bistånd per capita-nivå, år 1996.

		Bistånd per capita			Totalt
		Låg	Mellan	Hög	
Demokrati	Fria	8 (11,6)	5 (10,3)	19 (10)	32
	Delvis fria	15 (17,5)	21 (15,5)	12 (15,1)	48
	Inte fria	21 (14,9)	13 (13,2)	7 (12,9)	41
	Totalt	44	39	38	121

För det andra tidsnedslaget del är χ^2 -värdet 19,97 ($p < .05$), vilket är högre än det kritiska värdet 9,49. Nollhypotesen förkastas, vilket betyder att ett samband mellan variablerna finns.

Den observerade frekvensen för fria länder på hög nivå av bistånd per capita är mycket högre än förväntat. På mellannivå är skillnaden mellan förväntade och observerade frekvenser mindre. Ändå är antalet observerade frekvenser hälften mindre än förväntat. På låg nivå är frekvensparens värden närmare varandra.

För de delvis fria länderna avviker frekvenserna från varandra på alla nivåer, även om skillnaderna inte är lika stora som bland de fria länderna. Delvis fria länder har fler observerade frekvenser än förväntat på mellannivå men aningen mindre observationer än förväntat på låg och hög nivå av bistånd per capita.

För inte fria länder avviker de observerade och förväntade frekvenserna anmärkningsvärt från varandra på låg och hög nivå av bistånd per capita. De inte fria länderna är fler än förväntat på låg nivå men färre än förväntat på hög nivå av bistånd per capita. På mellannivå är den observerade och den förväntade frekvensen nästan helt lika.

Tabell 8: Fördelning av observationer enligt demokrati- och bistånd per capita-nivå, år 2001.

		Bistånd per capita			
		Låg	Mellan	Hög	Totalt
Demokrati	Fria	13 (17,4)	7 (10,1)	17 (9,5)	37
	Delvis fria	21 (22,6)	15 (13,1)	12 (12,3)	48
	Inte fria	23 (17)	11 (9,8)	2 (9,2)	36
	Totalt	57	33	31	121

χ^2 -värdet för år 2001:s korstabell är 16,39 ($p < .05$) medan det kritiska värdet är 9,49. Det innebär att ett samband finns.

Den observerade frekvensen för fria länder på hög nivå är mycket högre än förväntat. På mellannivå är frekvenserna relativt nära varandra, med lite färre observationer än förväntat. På låg nivå är frekvenserna för fria länder lite längre ifrån varandra än på mellannivå, men också där är observationernas antal lägre än förväntat.

För delvis fria länder finns det inga avsevärda skillnader mellan observerade och förväntade frekvenser.

För inte fria länder är observationerna på hög nivå av bistånd per capita mycket färre än förväntat. På mellannivå är frekvenserna väldigt nära varandra och på låg nivå är observationerna fler än förväntat.

Återigen ser vi ett bekant mönster. Fria länder överrepresenterade på hög nivå av bistånd per capita medan inte fria länder är klart underrepresenterade på denna nivå. Inte fria länder är, liksom vid de tidigare tidsnedslagen, överrepresenterade på låg nivå. Delvis fria länder delar sig ganska jämnt över alla tre bistånd per capita-nivåer.

Anmärkningsvärt för år 2001 är att kategorin för lågt bistånd per capita innefattar nästan dubbelt så många länder som mellan- respektive hög-kategorin. Ändå är de fria länderna flest i kategorin för hög nivå av bistånd per capita. Detta är inte fallet för delvis fria och inte fria länder. Bland dem är länder med låg bistånd per capita-nivå i majoritet. Detta pekar på att demokratiska länder ofta fått mycket bistånd per capita medan alla länder med lägre demokratinivå löpt risk att få mycket mindre bistånd per capita.

Tabell 9: Fördelning av observationer enligt demokrati- och bistånd per capita-nivå, år 2006.

		Bistånd per capita			
		Låg	Mellan	Hög	Totalt
Demokrati	Fria	13 (12,2)	9 (13,5)	17 (13,2)	39
	Delvis fria	9 (15,4)	21 (17)	19 (16,6)	49
	Inte fria	16 (10,4)	12 (11,5)	5 (11,2)	33
	Totalt	38	42	41	121

χ^2 -värdet för det fjärde tidsnedslaget är 13,10 ($p < .05$), vilket också det överstiger det kritiska värdet och bekräftar att ett samband finns vid detta tidsnedslag.

För år 2006 avviker inte fria länders observerade frekvenser från deras förväntade frekvenser lika mycket som för tidigare nedslag. Trots detta är fortfarande antalet fria länder högre än förväntat vid hög nivå av bistånd per capita och antalet inte fria länder lägre än förväntat på samma nivå.

Delvis fria länder, som vid tidigare tidsnedslag varit färre än förväntat på hög nivå av bistånd per capita är nu fler än förväntat i denna kategori. De är fler än förväntat även på mellannivå och färre än förväntat på låg nivå. De flesta inte fria länderna är samlade på låg bistånd per capita-nivå medan mycket få är på hög nivå.

Tabell 10: Fördelning av observationer enligt demokrati- och bistånd per capita-nivå, år 2011.

		Bistånd per capita			
		Låg	Mellan	Hög	Totalt
Demokrati	Fria	9 (9,5)	5 (9,8)	22 (16,7)	36
	Delvis fria	12 (13,5)	15 (13,9)	24 (23,6)	51
	Inte fria	11 (9)	13 (9,3)	10 (15,7)	34
	Totalt	32	33	56	121

χ^2 -värdet för tidsnedslaget 2011 var 8,40 ($p = .07$), vilket är mindre än det kritiska värdet 9,49. Nollhypotesen bekräftas. Resultatet är inte signifikant och det fanns inget samband mellan variablerna år 2011.

Tabell 11: Fördelning av observationer enligt demokrati- och bistånd per capita-nivå, år 2016.

		Bistånd per capita			
		Låg	Mellan	Hög	Totalt
Demokrati	Fria	11 (11)	7 (13,1)	19 (12,8)	37
	Delvis fria	12 (14,6)	25 (17,4)	12 (17)	49
	Inte fria	13 (10,4)	11 (12,4)	11 (12,1)	35
	Totalt	36	43	42	121

χ^2 -värdet för det sjätte tidsnedslaget, 11,98 ($p < .05$), är högre än det kritiska värdet. Det finns ett samband även för detta tidsnedslag.

Samma sak som tidigare gäller de fria länderna: de samlar sig på hög nivå av bistånd per capita. Fria länder är fler än förväntat på hög nivå, färre än förväntat på mellannivå och precis lika många som förväntat på låg nivå.

De delvis fria länderna på mellannivå är mycket fler än de förväntade frekvenserna förutser. De är färre än förväntat på låg och hög nivå.

De inte fria länderna är fler än förväntat på låg nivå av bistånd per capita, även om det inte råder någon stor skillnad mellan förväntade och observerade frekvenser på någon av nivåerna för dessa länder.

Ett mönster som verkar upprepa sig från år till år, med några undantag, är att observationerna för fria länder samlar sig vid hög nivå av bistånd per capita, observationerna för delvis fria länder samlar sig på mellannivå och de inte fria ländernas observationer samlar sig på låg nivå. Detta mönster motsvarar ganska väl den spridning som spridningsdiagrammen i den andra modellens korrelationsanalys visade.

Det fanns dock också skillnader i resultaten mellan korrelationsanalysens andra modell och den senaste χ^2 -analysen. Resultaten av analyserna i denna modell visar att det fanns ett signifikant samband mellan variablerna vid alla tidsnedslag förutom 2011. Detta är ett intressant resultat eftersom det avviker från resultaten i den andra korrelationsanalysen, som avslöjade ett icke-signifikant samband år 2016 och signifikanta samband för resten av åren. Varken den andra modellen av korrelationsanalysen eller χ^2 -analysen lyckas bekräfta att det finns ett samband mellan demokrati och bistånd per capita vid alla tidsnedslag och studiens andra hypotes kan därmed förkastas.

För att sammanfatta mina resultat kan det konstateras, att mönstret som korrelationsanalysen avslöjat med högre koncentration av demokratiska länder vid högre nivåer av bistånd per capita, också blivit bekräftat av χ^2 -analysens resultat. Resultaten var förväntade eftersom korrelationsanalysen visat att demokratiska länder ofta får mer bistånd per capita än auktoritära länder. Det finns ändå vissa undantag som visar att det inte är självklart att ett sådant samband alltid finns mellan demokrati och bistånd per capita, eftersom inget samband hittades för år 2016 i korrelations- respektive år 2011 i χ^2 -analysen.

6.5 Diskussion

Jag har i analysdelen undersökt sambandet mellan demokratinivå och bistånd per capita från OECD-länderna i 121 av världens utvecklingsländer under åren 1991 – 2016. Syftet till denna studie har varit att fokusera på sambandet på en bred, global nivå. Sambandet har speglats mot de förändringar som skett i den globala maktdynamiken i världen sedan början av 1990-talet och hur dessa förändringar har präglat de mest inflytelserika biståndsgivarländernas och -institutionernas sätt att resonera om nyttan av att ge bistånd till demokratiska respektive auktoritära mottagarländer. Fokus har speciellt varit på vad slutet av kalla kriget betydde för förhållandet mellan de biståndsgivande OECD-länderna, varav de flesta finns i Europa och Nordamerika, och utvecklingsländerna, varav de flesta befinner sig i Afrika, Sydamerika, Asien eller Oceanien och hur denna förändrade maktbalans påverkade biståndsgivandet.

Med teorin som utgångspunkt har frågeställningarna och hypoteserna sökt stöd för antagandet att demokratier får mer bistånd per capita än auktoritära stater. Detta antagande har jag funnit stöd för i två teoriströmningar. Den ena teoretiska utgångspunkten hävdar att ekonomiskt stöd till demokratiska länder lönar sig eftersom högre inkomst stabiliserar demokratin, medan den andra koncentrerar sig på argumentet att stöd till demokratiska länder kan hjälpa deras demokratiska ledare att hållas vid makten och därmed konsolidera demokratin. Båda dessa teoretiska synvinklar stämmer överens med

retoriken som varit dominerande i västvärlden under de senaste 30 åren, vilken lyfter fram att bistånd från rika till fattigare länder bör stöda demokrati, gott styre och mänskliga rättigheter. I min analys av sambandet mellan demokrati och bistånd per capita har jag vänt blicken från en av de vanligaste frågeställningarna, d.v.s. frågan om vilken av dessa variabler som orsakar förändringar i den andra, till att istället koncentrera mig på att finna ett allmänt samband mellan demokrati och bistånd och granska hur detta samband har förändrats under perioden 1991 – 2016.

6.5.1 Sammanfattning av analysen

Jag kom i samtliga modeller av analysen fram till att det finns ett samband mellan variablerna, fastän det för olika år och analysmetoder varierade i styrka. Den första korrelationsanalysen, som innefattade alla observationer för hela tidsperioden, visade på ett positivt samband på medelnivå mellan demokrati och bistånd. Tidsnedslagen med fem års mellanrum fungerade i denna analys som ett slags stickprov för att få reda på det allmänna förhållandet mellan variablerna för 25-årsperioden som undersöktes. Den andra analysen gick i detalj in på sambandet mellan variablerna vid varje enskilt tidsnedslag. På det sättet kunde jag skapa mig en bild av sambandets utveckling från 1990- till 2010-talet. I denna analys var resultaten snarlika den första modellens resultat, med undantag av år 2016, som fick ett icke-signifikant analysresultat.

Det jag kom fram till redan innan korrelationsanalyserna genomfördes var att det inte fanns något linjärt samband mellan variablerna varken för hela tidsperioden eller vid enskilda tidsnedslag. Analyserna visade icke-konstant spridning av observationerna kring regressionslinjen, där mer demokratiska länder (lågt demokrativärde) kunde ha mycket hög nivå av bistånd per capita men också nivåer nära medeltalet eller på låg nivå. Det verkar alltså inte som om demokrati under den undersökta tidsperioden garanterade mycket bistånd per capita, men chansen var högre att ett demokratiskt land skulle få mycket bistånd än att ett auktoritärt land skulle få det. Däremot var det desto säkrare att ett land skulle få lite bistånd per capita ju högre demokrativärde det hade, d.v.s. desto mer auktoritärt det var. Detta kan dock inte ses som ett kausalt samband utan enbart en serie korrelationer vars resultat påminner om varandra och visar de huvudsakliga trenderna för den undersökta perioden.

χ^2 -analysens första modell understöder resultatet jag kommit fram till i den första modellen av korrelationsanalysen. Trots att variablerna i χ^2 -analysen är indelade i kategorier framträder ett liknande mönster som i korrelationsanalysen. Spridningen av observationer bland de mest demokratiska (fria) länderna är större än bland de mindre demokratiska länderna (delvis och inte fria). En stor del av de fria länderna hamnar dock i kategorin för högt bistånd, vilket betyder att dessa länder

fått avsevärt mer bistånd än länder som är delvis eller inte fria. Detta indikerar ett samband som kan jämföras med den positiva korrelation mellan mycket bistånd och demokrati som min första korrelationsanalys angav.

En väsentlig skillnad mellan korrelationsanalysens och χ^2 -analysens resultat är sambandens styrka. Jämfört med sambanden för de enskilda tidsnedslagen placerar sig korrelationens styrka i modell 1 av korrelationsanalysen någonstans mellan det starkaste och det svagaste sambandet. Däremot visar χ^2 -värdet för den första modellen av χ^2 -analysen ett tal (60,20) som är mycket högre än ett enda av de enskilda tidsnedslagets χ^2 -värde i modell 2 av analysen. Detta kan dock förklaras av att observationernas antal är mycket högre i den första modellen än i den andra, där observationerna är indelade i tidsnedslag, fastän kategorierna är de samma för båda modellerna. Detta skapar större mellanrum mellan de förväntade och observerade frekvenserna i modell 1 än i modell 2. Det är också svårt att likställa χ^2 -värdet och korrelationskoefficienten som mått på ett sambands styrka, eftersom de är olika sorters tal. Jag nöjer mig därför i detta fall med att konstatera att ett positivt samband finns mellan demokrati och bistånd per capita både i korrelationsanalysens och χ^2 -analysens första modeller. Den första hypotesen bekräftades således.

Både korrelationsanalysens och χ^2 -analysens andra modeller gav mindre entydiga resultat än de första modellerna. I båda de andra modellerna hade alla tidsnedslag förutom ett, signifikanta resultat. För χ^2 -analysens del finns inget samband år 2011 och för korrelationsanalysens del finns inget samband år 2016. Detta innebar att jag måste förkasta den andra hypotesen, enligt vilken det skulle ha funnits ett samband mellan bistånd och demokrati vid varje tidsnedslag. Sambandet bekräftas således av dessa båda modeller bara mellan åren 1991 och 2006. Detta ger en ny bild av hela sambandet under den undersökta tidsperioden. Då vi ser på de olika tidsnedslagets korrelationskoefficienter kan vi konstatera att sambandet i början av tidsperioden var på medelnivå och sedan blev starkare under de följande tio åren. Efter det minskade sambandets styrka igen och i slutet av tidsperioden fanns ingen korrelation alls.

Tabell 4 (upprepning): Korrelationskoefficienter för alla tidsnedslag för sambandet mellan bistånd per capita och demokrati.

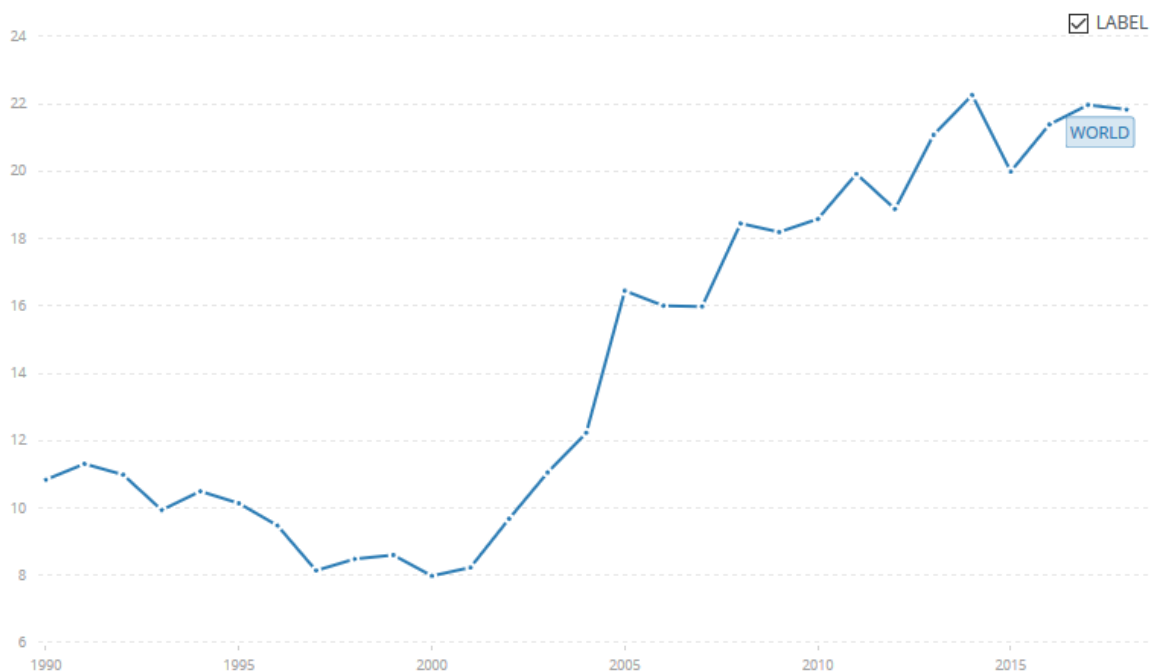
År	Spearman's korrelationskoefficient
1991	-,25 **
1996	-,40**
2001	-,34**
2006	-,25**

2011	-,31**
2016	-,16

Då χ^2 -värden för de olika tidsnedslagen jämförs med korrelationskoefficienterna framträder ett liknande mönster. χ^2 -värdet ökade från år 1991 (12,82) till år 1996 (19,97) och var ännu relativt högt år 2001 (16,39), för att sedan avta till nästan samma nivå som 1991 år 2006 (13,10). År 2011 fanns inget samband och år 2016 hade sambandet svagast styrka av alla tidsnedslag (11,98). Hypotes 3, enligt vilken det skulle finnas variation i sambandets styrka mellan de olika tidsnedslagen bekräftas i och med detta.

Då vi ser på de stora trenderna för bistånd per capita i världen mellan 1991 och 2016 och speglar dem mot min analys, står det klart att demokrati under den tid då biståndets mängd mätt i pengar ökade mest, d.v.s. under 2000-talets första årtionde, var ett trumfkort för ett biståndsmottagarland. Men på basis av båda mina analyser var år 1996 det år då sambandet var starkast och demokratier fick mest bistånd per capita i relation till icke-demokratier. Dock minskade den totala mängden bistånd per capita under nästan hela 1990-talet. Av detta kan vi dra slutsatsen att den totala mängden bistånd per capita i världen inte verkar ha haft någon betydelse för sambandet mellan mina variabler. Analysen för år 2016 stärker denna uppfattning. Trots att den totala mängden bistånd per capita år 2016 var mycket högre än på 1990-talet fanns det ingen korrelation mellan demokrati och bistånd detta år. En förvrängande faktor som kan göra mina data mindre pålitliga är att Världsbanken använder *current* USD istället för *constant* USD för statistiken om bistånd per capita, vilket innebär att summornas värde för de olika tidsnedslagen inte är jämförbara.

Bild 1 (upprepning): Bistånd per capita, 1991 - 2016

6.5.2 Slutsatser

Från en teoretisk synvinkel motsvarar analysen delvis de presenterade teoriernas antaganden om att demokratiska länder borde få mer bistånd per capita eftersom de kan utnyttja det till att ytterligare stärka demokratin. Från 1991 – 2006 fick biståndsmottagarländer som var demokratiska enligt min analys mer bistånd per capita än länder som inte var demokratiska. Både korrelations- och χ^2 -analysen visar på ett tydligt samband mellan variablerna under dessa år. Baserat på analyserna av de två sista tidsnedslagen går det dock inte att säga något konkret om sambandet, eftersom bara den ena analysen för båda metoderna gav ett signifikant resultat för år 2011 respektive 2016.

Då vi granskar de länder som fått mest bistånd per capita under hela tidsperioden kan vi se att flera av dem också hållits demokratiska under hela denna tid. 16 av de länder som fått hög nivå av bistånd, d.v.s. placerat sig på den högsta nivån av bistånd per capita i χ^2 -analysen under största delen av tidsnedslagen, har också hållits demokratiska från 1991 – 2016. Det totala antalet demokratier bland min population var under dessa år mellan 35 och 39, så de länder som varit demokratiska och fått mycket bistånd hela studien genom är i minoritet, dock ändå fler än en tredjedel av populationen vid vilket tidsnedslag som helst. Det går förstås inte att säga att dessa länder hållits demokratiska för att de fått mycket bistånd, men det är möjligt att biståndet de mottagit bidragit till ökningsar i deras BNI, vilket enligt Przeworski och Limongi (1997) leder till stabilisering av demokratin.

Då vi ser på resultaten från χ^2 -analysen som visar hur många av de fria länderna som fått hög nivå av bistånd vid olika tidsnedslag, ser vi att dessa är lite fler än 16 för samtliga tidsnedslag. Flest är dessa länder år 2011, då resultatet var icke-signifikant. Av de tidsnedslag som har signifikanta resultat har år 1996 flest fria länder med hög biståndsnivå. Därefter kommer år 1991 och sedan år 2001 och 2006. Då dessa tal jämförs med antalet fria länder som mottog så lite bistånd att de placerade sig i den lägsta bistånd per capita-kategorin, ser vi att skillnaderna var minst år 2001 och 2006, då sambandet enligt korrelationsanalysen var på medelnivå. Åren före, 1991 och 1996 var de fria länder som hade hög nivå av bistånd dubbelt så många, eller ännu fler till antalet, än de som fått låg nivå av bistånd. År 2016 var de länder som fått hög nivå av bistånd igen i klar majoritet.

Tabell 12: Antalet fria länder med hög och låg biståndsnivå, alla tidsnedslag.

År	hög nivå	låg nivå
1991	18	9
1996	19	8
2001	17	13
2006	17	13
2011 (Icke-signifikant)	22	9
2016	19	11

Trots att resultaten av min analys inte visar starka samband för alla tidsnedslag finns det ändå en klar tendens bland observationerna som både indikerar att bistånd kan ha bidragit till att hålla demokratin stabil och att demokrati kunde vara en faktor som bidrar till att ett land får stora mängder bistånd. Det faktum att mer än en tredjedel av demokratierna på varje tidsnedslag fått hög nivå av bistånd per capita och att 16 av dem hållits både demokratiska och fått mycket bistånd under hela tidsperioden, skapar en uppfattning om att Przeworskis och Limongis teori kunde stämma. Eftersom bistånd kan bidra till tillväxt och tillväxt leder till att den form av styre som redan existerar i ett land stabiliseras, kan den höga nivån av bistånd per capita som dessa länder har haft under de 25 undersökta åren, ha bidragit till att de hållits demokratiska eller åtminstone inte blivit avsevärt mindre demokratiska. Detta kan ha varit en bidragande faktor till att de fått mycket bistånd från år till år, om biståndsgivarna resonerar på det sätt som teorin ser som rationellt.

Det finns några saker som kan ge en skev bild av förhållandet mellan mina variabler. Av de demokratier som fått mycket bistånd har flera liten folkmängd, vilket leder till att mindre summor i totalt mottaget bistånd räcker till att lyfta nivån av bistånd per capita i dessa länder, än i länder med

större folkmängd. Trots detta faktum är det inte så att liten folkmängd och demokrati alltid betyder mycket bistånd per capita. Till exempel Mongoliet och Uruguay, som båda varit demokratiska under hela den undersökta perioden och har ungefär lika stor folkmängd (3–4 miljoner), har haft helt olika mängder bistånd per capita genom studien. Uruguay har för alla tidsnedslag placerat sig på låg nivå av bistånd per capita medan Mongoliet däremot för alla tidsnedslag utom 1991 placerat sig på hög nivå av bistånd per capita. En annan sak är det redan nämnda sättet att mäta bistånd per capita, där Världsbanken inte tagit i beaktande inflation och andra faktorer som kan ha ändrat summornas reella värden under den undersökta tidsperioden.

Det går att hitta stöd även för den andra teoretiska utgångspunkten i min analys. Det att små och demokratiska länder haft högre nivå av bistånd per capita stämmer överens med antagandet av Bermeo som jag lyfte fram i teoridelen, att små (och fattiga) länder vore öppnare till att ta emot bistånd med policyrelaterade villkor, eftersom varje enhet av bistånd för dessa länder har större värde än för större länder (Bermeo, 2016, s. 22). På basis av min analys kan jag inte säga något om villkorligheten för biståndet de små länderna med hög nivå av bistånd av capita har tagit emot. Det vore dock logiskt om de länder som redan är demokratiska och tidigare fått hög nivå av bistånd, skulle vara öppna för bistånd öronmärkt för att förstärka eller utveckla demokratin, liksom även för andra sorters bistånd.

Att ta emot bistånd kunde också bidra till att dessa länders ledare, enligt De Mesquitas och Smiths teori, kunde hållas vid makten längre, eftersom de i och med biståndet har möjlighet att samla vinnande koalitioner bakom sig (De Mesquita och Smith, 2007, s. 252) och tillfredsställa medborgarnas behov, eftersom största delen av biståndet enligt deras teori går till utveckling av samhället och medborgarnas välfärd, snarare än att gå till ledaren och hans närmaste krets (De Mesquita och Smith, 2007, s. 280). Yuichi Konos och Montinolas idé om att kumulativt bistånd ger fler lösa resurser åt auktoritära ledare medan det inte ger någon bestående ekonomisk trygghet åt demokratiska ledare, eftersom det bistånd som ges till demokratiska regimer inte sparas på ledarnas personliga konton utan går till samhällets utveckling (Yuichi Kono och Montinola, 2009, s.716 – 717), stämmer väl överens med antagandena om nyttan av att stöda demokratier. Ifall biståndsgivarländer vill se till att demokratin i demokratiska stater förstärks eller överlever är det bättre att ge till demokratier än till icke-demokratiska stater, vilket vi kan se att delvis är fallet då bistånd per capita granskas från 1991 – 2016.

Då min analys speglas mot de båda teoretiska utgångspunkterna jämsides ser vi att det finns belägg för att antagandena i dessa utgångspunkter stämmer. Forskningsdesignen för studien är utformad på ett sätt som ger en enkel och generell bild av sambandet mellan variablerna samt ger en snabb överblick av trenderna inom materialet under åren 1991 – 2016. De centrala resultaten för alla fyra analysmodeller är för det första att den första hypotesen bekräftas eftersom det finns ett samband mellan demokrati och bistånd per capita. Detta var också den centrala frågeställningen för hela studien, för vilken teoridelen byggde upp en referensram. För det andra finns det ett samband mellan variablerna under största delen av tidsnedslagen, men det går inte att bekräfta den andra hypotesen eftersom åren 2011 och 2016 gav tvetydiga resultat beroende på den använda analysmetoden. För det tredje visade de andra modellerna av båda analysmetoder att sambandets styrka varierade från tidsnedslag till tidsnedslag, vilket bekräftar hypotes 3. De andra modellerna var till för att ge stöd åt den första modellen och på basis av resultaten kan det konstateras att de gjorde det eftersom största delen av tidsnedslagen visade på ett positivt samband mellan variablerna.

7. Avslutning

Denna avhandling handlade om utvecklingen av sambandet mellan demokrati och bistånd per capita fr.o.m. kalla kriget till det närmaste förflutna. I fokus för den teoretiska diskussionen var hur biståndsgivarländer i allmänhet resonerar om bistånd och till vilka länder det lönar sig att ge från ett utvecklingsperspektiv samt hur mottagarländerns politiska system och dessa länders ledares strategiska val kan ha inverkat på fördelningen av bistånd mellan utvecklingsländerna. Forskningsfrågorna och hypoteserna koncentrerade sig på om det funnits ett positivt samband mellan demokrati och hög nivå av bistånd. Syftet för avhandlingen var att ta reda på om det, oberoende av kausal riktning, finns ett samband mellan variablerna och att bidra till forskningsområdet med en studie som går till botten med detta grundläggande förhållande, bland mängden av studier som undersöker mer komplicerade samband med mer eller mindre avancerade multivariata analysmetoder.

Sambandet undersöktes inom ramarna för en tolkning av moderniseringsteorin av Przeworski och Limongi och den av De Mesquita och Smith utformade *Selectorate Theory* samt olika tolkningar av denna. Teorierna lämpar sig bäst för studier av bilateralt bistånd, men jag anser att de även går att tillämpa på undersökningar om multilateralt bistånd, eftersom de multilaterala biståndsorganisationers medlemmar är samma länder som ger bistånd bilateralt och samma värdegrund ofta delas av biståndsgivarländerna och -organisationerna.

I analysen kom jag fram till att det finns ett positivt samband mellan demokrati och hög nivå av bistånd för hela tidsperioden. Detta resultat kan möjligen jämföras med Dollars och Alesinas resultat

för åren 1970 – 1994 (Dollar och Alesina, 2000, s. 37), men dessa två studier är annars svåra att jämföra eftersom deras studie fokuserade på demokratisering medan min fokuserade på korrelation mellan demokrati och bistånd per capita. Då jag undersökte tidsnedslagen skilt fanns samband mellan variablerna för åren 1991 till 2006 medan åren 2011 och 2016 fick tvetydiga analysresultat. Länder som var demokratiska under hela tidsperioden fick också mest bistånd under hela tidsperioden.

Teorierna som jag hade som grund till forskningsfrågor, hypoteser och analys kan med en viss vinkling användas till att förklara min studies utgångspunkter och resultat. Resultaten stämde delvis överens med teoriernas antaganden. Om vi ser enbart på de mest demokratiska länderna har biståndsgivarländerna i deras fall agerat på ett sätt som kunde tolkas som att de har vilja att understöda demokratin genom att ge mer bistånd till dem. Också enligt *Selectorate Theory* och tillämpningar av denna vore det logiskt att stöda demokratier med bistånd eftersom det kan leda till längre livstid för demokratiska och reformvänliga ledare. Eftersom denna studies syfte inte har varit att direkt analysera givarländernas incitament då det gäller fördelning av bistånd blir dessa antaganden obekräftade.

Min studie har ett antal svagheter, varav vissa har att göra med data och vissa med forskningsdesign. Min ursprungliga tanke var att förklara ökningarna i bistånd med förändringar i demokratinivå. Analysen i sin nuvarande form kan inte förklara vare sig förändringar i variablerna eller orsakerna till dessa förändringar. Den visar bara det undersökta sambandet mellan variablerna flera gånger om och mätt med olika analysmetoder. Detta har lett till att det har varit svårt att dra några djupt gående slutsatser av resultaten i min avhandling eftersom det inte är säkert vad som orsakar vad. De största utmaningarna gällande data har varit att data för bistånd per capita inte är justerade för jämförelser av olika tidsnedslag och att de inte uppfyller kriterierna för linjär korrelation/regression. Det sistnämnda försvårade utformandet av analyserna eftersom många analysmetoder måste uteslutas på grund av olämpliga data.

En naturlig följdstudie till min avhandling vore en utredning av givarländers incitament som kunde använda sig till exempel av kvalitativ analys av stora biståndsgivarländers policydokument eller biståndsavtal. En annan följdstudie kunde vara en utvidgad analys av sambandet mellan demokrati och bistånd som också skulle ta kausala faktorer i betraktande. Förutom de två variablerna i min studie kunde jag ta med tillväxt (av BNI) eller BNI per capita som kontrollvariabel. Detta skulle hjälpa till med att förklara sambandet mellan den ekonomiska utvecklingen inom utvecklingsländerna och biståndet som kommer utifrån, vars syfte i det långa loppet är att göra sig självt onödigt genom att bidra till att stater blir ekonomiskt oberoende. Eftersom utveckling ofta likställs med tillväxt och hög BNI ökar potentialen för utveckling, är det svårt att undersöka utveckling utan att ta tillväxt och BNI

i beaktande. Därtill kunde en analys av om moderniseringsteorins korrelation mellan högt BNI per capita och demokrati (Przeworski och Limongi, 1997, s. 157) fortfarande stämmer idag, läggas till.

En av sakerna jag lärt mig under forskningsprocessen är att den som vill förstå bistånd på en global nivå måste ta i beaktande ett komplext nätverk av ekonomiska faktorer. BNI har blivit det etablerade måttet på utveckling och välfärd, men det finns många andra index som ger en bild av samhällets utveckling, till exempel Human Development Index. Det är en utmaning att få en kontinuerlig och mångfacetterad ekonomisk variabel att passa ihop med en variabel utformad på basis av Freedom House' demokrati-index, som har en ganska lättbegriplig skala men är uppbyggd av helt annorlunda komponenter än bistånd per capita-variabeln. Det är inte heller lätt att förklara sambandet mellan bistånd och demokrati, eftersom det finns så många blinda vinklar och underliggande faktorer som påverkar båda variablerna och deras samband. Slutligen kan jag konstatera att det som studien lyckades med var att hitta vissa trender gällande sambandet mellan bistånd per capita och demokrati under min tidsperiod. De sista nedslagen var dock trendbrytare. Trots detta uppfylldes avhandlingens mål, så som det formulerats i forskningsfrågorna, i och med att det fanns ett samband mellan variablerna på global nivå under största delen av den undersökta tidsperioden.

Källor

- Acemoglu, D., Johnson, S., Robinson, J.A. & Yared, P., 2008. Income and Democracy. *The American Economic Review*, **98**(3), pp. 808-842.
- Akoglu, H., 2018. User's Guide to Correlation Coefficients. *Turkish journal of emergency medicine* 18.3: 91–93. Web.
- Alesina, A, & Dollar, D., 2000. Who gives foreign aid to whom and why? *Journal of Economic Growth* 5(1): 33-63.
- Bermeo, S., 2016. Aid Is Not Oil: Donor Utility, Heterogeneous Aid, and the Aid-Democratization Relationship. *International Organization*, 70(1), 1-32. doi:10.1017/S0020818315000296.
- Brazys, S., 2016. Aid and Governance: Negative Returns? *European journal of development research*. [Online] 28 (2), 294–313.
- Broms, R., 2013, ”Guide: Regressionsdiagnostik – heteroskedasticitet”, del 1, <https://spssakuten.com/2013/02/04/guide-regressionsdiagnostik-heteroskedasticitet-del-1/>, hämtat 20.1.2020.
- Burnside, C. & Dollar, D., 2000. Aid, Policies, and Growth. *The American Economic Review*, **90**(4), pp. 847-868.
- Carothers, T. & Gramont, D.D., 2013. *Development aid confronts politics: the almost revolution*. Washington, D. C: Carnegie Endowment for International Peace.
- Clist, P., 2011. 25 Years of Aid Allocation Practice: Whither Selectivity? *World development*. [Online] 39 (10), 1724–1734.

De Mesquita, B.B. & Smith, A., 2007. Foreign Aid and Policy Concessions. *The Journal of Conflict Resolution*, **51**(2), pp. 251-284.

Dollar, D., & Levin, V., 2004. The Increasing Selectivity of Foreign Aid, 1984–2002, World Bank Policy Research Working Paper, 3299.

Dollar, D. & Levin, V., 2006. The Increasing Selectivity of Foreign Aid, 1984–2003. *World Development*, **34**(12), pp. 2034-2046.

Freedom House: Country and Territory Ratings and Statuses, 1973 – 2017, <https://freedomhouse.org/reports/freedom-world/freedom-world-research-methodology>, hämtat 12.10.2020.

Gates, S., & Hoeffler, A., 2004. Global aid allocation: are Nordic donors different? Oxford, Centre for the Study of African Economies. <http://www.csae.ox.ac.uk/workingpapers/pdfs/2004-34text.pdf>.

Gibson, C.C., Hoffman, B.D. & Jablonski, R.S., 2015. Did Aid Promote Democracy in Africa? The Role of Technical Assistance in Africa's Transitions.

Gulrajani, N., 2016. Bilateral versus multilateral aid channels [Online] <https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/resource-documents/10492.pdf>, hämtat 17.11.2020.

Gundlach, P., 2009. A farewell to critical junctures: Sorting out long-run causality of income and democracy. *European Journal of Political Economy*. [Online] 25 (3), 340–354.

Hoeffler, O., 2011. Need, Merit, or Self-Interest-What Determines the Allocation of Aid? *Review of development economics*. [Online] 15 (2), 237–250.

- Isenman, P. & Ehrenpreis D., 2003. Aid Effectiveness and Selectivity: Integrating Multiple Objectives into Aid Allocations. OECD DAC/Development Centre Experts' Seminar Paris, 10 March 2003.
- Isopi, A. & Mattesini, F., 2008. Aid and Corruption: Do Donors Use Development Assistance to Provide the "Right" Incentives?, CEIS Research Paper 121, Tor Vergata University, CEIS, revised 14 Jul 2008.
- Kaufmann, D. & Kraay, A., 2002. Governance Indicators, Aid Allocation, and the Millennium Challenge Account. Washington DC: World Bank. December.
- Kaufmann, D. & Kraay, A., 2020. Governance Indicators, Aid Allocation, and the Millennium Challenge Account. Washington DC: World Bank.
- Knack, S., 2004. Does Foreign Aid Promote Democracy? *International Studies Quarterly*, **48**(1), pp. 251-266.
- Kumah, S., & Brazys, S., 2016. Democracy or Accountability? Governance and Social Spending in Africa. *The Journal of development studies* 52.2: 286–299. Web.
- Körner, S. & Wahlgren, L., 2016. *Statistiska metoder*. Lund: Studentlitteratur.
- Lipset, S., 2012, (först utgiven 1959). Some Social Requisites of Democracy: Economic Development and Political Legitimacy. *The American political science review*. [Online] 53 (1), 69–105.
- McGillivray, M., 2003. Is Aid Effective, Wider, Helsinki, Finland (Draft Only).
- McLeod, S. A., 2020. *Correlation definitions, examples & interpretation*. Simply Psychology. <https://www.simplyplogy.org/correlation.html>, hämtat 25.9.2020.

Nunnenkamp, T., 2006. Targeting Aid to the Needy and Deserving: Nothing But Promises? *World economy*. [Online] 29 (9), 1177–1201.

OECD, 2006, DAC in Dates, <http://www.oecd.org/dac/1896808.pdf>, hämtat 25.9.2020

OECD, 2018, Net ODA (indicator). doi: 10.1787/33346549-en, hämtat 8.11.2018.

Przeworski, A., & Limongi, F., 1997. Modernization: Theories and facts. *World Politics*, 49(2), 155-183.

Reinsberg, B., 2015. Foreign Aid Responses to Political Liberalization. *World development*. [Online] 7546–61.

Sen, A., 2002. *Utveckling som frihet*. Göteborg: Daidalos.

Stockemer, D., 2009. Does democracy lead to good governance? The question applied to Africa and Latin America. *Global change, peace & security*. [Online] 21 (2), 241–255.

Sundell A., 2012, ”Guide: En (i mitt tycke) bra resultatredovisning” <https://spssakuten.com/2012/05/05/guide-en-i-mitt-tycke-bra-resultatredovisning/#Del3>, hämtat 20.1.2020

Sundell, A., 2012. ”Guide: Korstabeller” spssakuten.com, <https://spssakuten.com/2012/02/14/guide-korstabeller/>, hämtat 6.10.2020.

Svensson, J., 1999. Aid, Growth and Democracy. *Economics and politics*. [Online] 11 (3), 275–297.

Szent-Iványi, B., 2014. Are Democratizing Countries ‘Rewarded’ with Higher Levels of Foreign Aid?, Corvinus Economics Working Papers (CEWP) 2014/04, Corvinus University of Budapest.

Westhoff, F., 2013. *An introduction to econometrics: a self-contained approach*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press. E-bok.

World Bank, 2020. Net ODA received per capita (current US\$), Development Assistance Committee (DAC), 1960 – 2017, <https://data.worldbank.org/indicator/DT.ODA.ODAT.PC.ZS>, hämtat 12.10.2020.

Yuichi Kono, D. och Montinola, G.R., 2009. Does Foreign Aid Support Autocrats, Democrats, or Both? *The Journal of Politics*, **71**(2), pp. 704-718.

Zeaiter, H. & Kassem, M. 2017. Political Freedom and Growth, *Journal of Developing Areas*, Tennessee State University, College of Business, vol. 51(3), pages 139-152, July-Sept.

Appendix: DAC List of ODA Recipients Effective for reporting on 2014, 2015, 2016 and 2017 flows

Least Developed Countries	Other Low Income Countries (per capita GNI <= \$1 045 in 2013)	Lower Middle Income Countries and Territories (per capita GNI \$1 046-\$4 125 in 2013)	Upper Middle Income Countries and Territories (per capita GNI \$4 126-\$12 745 in 2013)
Afghanistan Angola ¹ Bangladesh Benin Bhutan Burkina Faso Burundi Cambodia Central African Republic Chad Comoros Democratic Republic of the Congo Djibouti Equatorial Guinea ¹ Eritrea Ethiopia Gambia Guinea Guinea-Bissau Haiti Kiribati Lao People's Democratic Republic Lesotho Liberia Madagascar Malawi Mali Mauritania Mozambique Myanmar Nepal Niger Rwanda Sao Tome and Principe Senegal Sierra Leone Solomon Islands Somalia	Democratic People's Republic of Korea Kenya Tajikistan Zimbabwe	Armenia Bolivia Cabo Verde Cameroon Congo Côte d'Ivoire Egypt El Salvador Georgia Ghana Guatemala Guyana Honduras India Indonesia Kosovo Kyrgyzstan Micronesia Moldova Mongolia Morocco Nicaragua Nigeria Pakistan Papua New Guinea Paraguay Philippines Samoa Sri Lanka Swaziland Syrian Arab Republic Tokelau Ukraine Uzbekistan Viet Nam West Bank and Gaza Strip	Albania Algeria Antigua and Barbuda ³ Argentina Azerbaijan Belarus Belize Bosnia and Herzegovina Botswana Brazil Chile ² China (People's Republic of) Colombia Cook Islands ⁴ Costa Rica Cuba Dominica Dominican Republic Ecuador Fiji Former Yugoslav Republic of Macedonia Gabon Grenada Iran Iraq Jamaica Jordan Kazakhstan Lebanon Libya Malaysia Maldives Marshall Islands Mauritius Mexico Montenegro Montserrat Namibia Nauru

South Sudan Sudan Tanzania Timor-Leste Togo Tuvalu Uganda Vanuatu ¹ Yemen Zambia			Niue Palau ³ Panama Peru Saint Helena Saint Lucia Saint Vincent and the Grenadines Serbia Seychelles ² South Africa Suriname Thailand Tonga Tunisia Turkey Turkmenistan Uruguay ² Venezuela Wallis and Futuna
--	--	--	---

(1) The United Nations General Assembly resolution A/RES/70/253 adopted on 12 February 2016 decided that Angola will graduate five years after the adoption of the resolution, i.e. on 12 February 2021. General Assembly resolution 68/L.20 adopted on 4 December 2013 decided that Equatorial Guinea will graduate from the least developed country category three and a half years after the adoption of the resolution. General Assembly resolution A/RES/68/18 adopted on 4 December 2013, decided that Vanuatu will graduate four years after the adoption of the resolution on 4 December 2017. General Assembly resolution A/RES/70/78 adopted on 9 December 2015, decided to extend the preparatory period before graduation for Vanuatu by three years, until 4 December 2020, due to the unique disruption caused to the economic and social progress of Vanuatu by Cyclone Pam.

(2) At the time of the 2017 review of this List, the DAC agreed on the graduation of Chile, Seychelles and Uruguay as from 1 January 2018.

(3) Antigua and Barbuda exceeded the high-income threshold in 2015 and 2016, and Palau exceeded the high-income threshold in 2016. In accordance with the DAC rules for revision of this List, if they remain high income countries until 2019, they will be proposed for graduation from the List in the 2020 review.

(4) The DAC agreed to defer decision on graduation of Cook Islands until more accurate GNI estimations are available. A review of Cook Islands will take place in the first quarter of 2019.